

IBESTAD KOMMUNE

KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2015 - 2027

PLANBESKRIVELSE

feil påpket av Kytverket rettet etter off. ettersyn –12.05.2016

Forord

Kommuneplanen er et lovpålagt planleggingsverktøy og skal være kommunens overordnede styringsdokument. Det skal gi rammer for utvikling av Ibestad kommune og forvaltningen av arealressursene. Kommuneplanen består av en arealdel og en samfunnsdel. Ibestad kommune har per dato ingen kommuneplan. Denne arealdelen er første ledd i utarbeidelsen av det overordnede planverket. Utarbeidelse av samfunnsdelen er innlagt i kommunens planstrategi.

Arbeidet med en arealplan har tatt flere år grunnet manglende kapasitet i kommunen. I prosessen har flere forslag til plan vært til høring. **Denne planen** har tatt i seg de mangler, innspill og merknader som har fremkommet i forutgående prosess, høringer samt møter med overordnet myndighet og **representerer et nytt høringsutkast**. Kommuneplanens arealdel skal vise sammenhengen mellom planlagt fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Arealdelen skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen med rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Planen angir også arealer som ikke skal eller ønskes utbygd. Planen skal avveie utbyggingsinteresser mot verneinteresser.

Etter § 34-2 fjerde ledd gjelder arealplanen inntil den blir endret, men kommunen har plikt til å vurdere behovet for revisjon av både areal- og samfunnsdelen i forbindelse med behandlingen av den kommunale planstrategien som kommunestyret er pliktig til å vedta senest innen ett år etter at kommunestyret er konstituert, jf. § 10-1.

Kommuneplanens arealdel omfatter plankart, bestemmelser og planbeskrivelse hvor det framgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer, samt overordnede føringer for arealbruk, er ivarettatt.

Planbeskrivelsen er først og fremst et kunnskapsgrunnlag som belyser ulike temaer og hovedtrekkene i arealplanarbeidet. Dokumentet viser de samlede virkninger av utbygger i forhold til ulike temaer. Dokumentet KU/ROS – konsekvensutredning/risiko- og sårbarhetsvurderinger belyser de enkelte delområdene hvor konsekvensene av utbygging, utvikling og aktivitet er avveid i forhold til ulike temaer som landbruk, kulturminner, skredfare, natur- og friluftsområder, risiko, barn og unge med flere. Forslaget inneholder også temakart for landbruk og skredfare.

Arealplankartet og planbestemmelsene er konkrete resultater av beskrivelsen og konsekvensvurderinger og er juridisk bindende for fremtidig bruk av kommunens arealer.

Med hilsen

Dag Sigurd Brustind

Ordfører

November 2015

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
1.1 Bakgrunn.....	3
1.2 Planbehov og -krav.....	3
1.3 Føringer fra kommuneplanens samfunnsdel.....	3
1.4 Veiledning til plandokumentene.....	4
1.5 Organisering av arbeidet og medvirkning.....	4
2. Overordnede rammer og premisser	5
2.1 Nasjonale føringer. Sentrale lover, forskrifter, føringer og retningslinjer.....	5
2.2 Regionale planer og vedtak.....	5
2.3 Kommunale planer og vedtak.....	6
3. Planprosess	8
3.1 Planprogrammet.....	8
3.2 Fremdrift og saksgang.....	8
3.3 Medvirkning.....	8
3.4 Innspill til planen, prioriteringer og valg i planen.....	8
4. Beskrivelse av planforslaget	10
4.1 Planens formål.....	10
4.2 Overordnet strategi - viktige problemstillinger/fokusområder.....	11
4.3 Planens hovedtrekk;	14
4.3.1 Bosettingsstruktur.....	14
4.3.2 Sentrumsutvikling.....	15
4.3.3 Næringsvirksomhet.....	16
4.3.4 Samferdsel.....	16
4.3.5 Landbruk og utmarksnæringer.....	17
4.3.6 Fritidsbebyggelse.....	17
4.3.7 Natur- og friluftsområder.....	17
5. Planens samlede konsekvenser for miljø og samfunn	19
6. Bruk av areal etter arealformål	26
7. Hensynssoner	29
8. Oppsummering og fremtidens utfordringer	31
9. Liste over områder i kommuneplanen	31
10. Virkemidler for gjennomføring	36
11. Nærmere om konsekvensutredning	36
12. Plandokumenter og vedlegg	40

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Ibestad kommune består av øyene Rolla og Andørja. Kommunen har 1410 innbyggere (pr.01.01.2015), fordelt på ca. 800 på Rolla og ca. 600 på Andørja. Kommunens samlede areal er 242 km². Bosetningen i Ibestad er spredt. Mye av kommunens bebyggelse er innenfor 100 – metersonen til havet.

Ibestad kommune har per i dag ingen gjeldende arealplan. Det har vært forsøkt å få utarbeidet en arealplan uten å lykkes i perioden 1985-2000. I perioden ble det avholdt en rekke folkemøter. Det har også vært lagt frem planforslag som ikke er blitt videreført grunnet mangler og vesentlige merknader fra sektormyndigheter og grunneiere. I tillegg er planarbeidet berørt manglende planleggingskapasitet.

Planarbeidet startet opp igjen i slutten av 2010 med utarbeidelse og høring av planprogram. Prosessen har igjen hatt en tung fremdrift og innsigelser fra overordnede myndigheter er innkommet. Innsigelser og merknader til det planutkastet som lå ute til offentlig ettersyn frem til våren 2014, er lagt til grunn for et helt nytt bearbeidet planforslag som her beskrives.

1.2 Planbehov og -krav

Ibestad kommune er gjennom Plan- og bygningsloven (PBL) av 27. juni 2008 nr. 7. pålagt å utføre en løpende kommuneplanlegging med sikte på å samordne den fysiske, økonomiske, sosiale, estetiske og kulturelle utvikling i kommunen. Kommunen har behov for en overordnet plan som et styringsverktøy for en bærekraftig utvikling av kommunenes arealer. Bestemmelsene om kommuneplanlegging er hjemlet i Plan- og bygningsloven (PBL) andre del VI.

Kommuneplanens arealdel skal vise sammenhengen mellom planlagt fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Arealdelen skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen med rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Kommuneplanens arealdel skal omfatte plandokumenter hvor det framgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer og overordnede planer for arealbruk, er ivaretatt.

1.3 Føringer fra kommuneplanens samfunnsdel

Ibestad kommunen har som nevnt, ikke utarbeidet kommuneplanens samfunnsdel. Kommunen har i sin planstrategi vedtatt at samfunnsdelen skal utarbeides. Samfunnsdelen skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for samfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør også inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private. Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp. I mangel av en samfunnsdel, er gjeldende planstrategi lagt til grunn for kommuneplanarbeidet. Strategien ble beskrevet og vedtatt i mai 2013 med prioriterte planoppgaver for perioden 2013-2016. Denne ble behandlet på nytt av Kommunestyret i desember 2014 og benyttes som en langsiktig plan i mangel av samfunnsdelen og legges til grunn for den arealbruk og struktur som reguleres i arealdelen.

1.4 Veiledning til plandokumentene

1.4.1. Arealplanens hoveddokumenter

- Plankart (juridisk bindende)
- Planbestemmelser (juridisk bindende)
- Planbeskrivelse (dette dokument)
- KU/ROS; konsekvensutredning/risiko- og sårbarhetsvurderinger analyse av planformål
- Temakart; Markslagskart med landbrukareal med avsatte reguleringsformål/områder.

Øvrige / kan tilsendes

- Merknadsbehandling av innspill fra overordnet myndighet, kommunen v/ Strige av 20.06.2014
- Innkomne merknader
- Kystsoneplanen for Ibestad kommune, vedtatt 04.09.2015

1.4.2 Innspillsbehandling

Det er avklart med Fylkesmannen at detaljerte redegjørelser rundt planarbeidets brokete saksgang med flere høringer og innspill ved disse, kan forenkles i forbindelse med fremleggelse av dette planutkastet. Planbeskrivelsen omtaler derfor hovedelementene i forhold, temaer og krav til vurderinger i planen som er spilt inn av myndighetene og private ved forutgående høringer og dialog. Tidligere innkomne merknader er vedlagt forslaget.

En merknadsgjennomgang etter siste ettersyn med høringsfrist april 2014, ble behandlet politisk av Formannskapet 21.08.2014. Den omfattet innspill og innsigelser fra overordnet myndighet og administrasjonens anbefaling til behandling/løsninger. Innsigelser fra overordnet myndighet er etter dette videre avklart og vurdert i samråd mellom administrasjonen og Fylkesmannen. Innsigelsene er tatt til følge og endringene er innarbeidet i foreliggende planforslag.

Under pkt 3.4 redegjøres for forhold og krav som er vektlagt i planen i forhold til tidligere mottatte innspill og den politiske behandlingen av disse.

1.5 Organisering av arbeidet og medvirkning

Planarbeidet ble igangsatt og organisert av kommunen med egen prosjektleder. Arbeidet har tatt lang tid fra innledende høring av planprogrammet høsten 2010 til dags dato, men har fulgt prosesskrav knyttet til medvirkning. Fremdriften har som nevnt vært uheldig grunnet kommunens manglende kapasitet og bortfall av personell. Personellforhold har igjen fått konsekvenser for planforslaget som ikke har blitt tilfredsstillende planfaglig med det resultat at forslag som har ligget ute til høring har hatt vesentlige mangler. Kravet til medvirkning er ivaretatt gjennom høringer og møter. Konsulenter er innleid for å slutføre plandokumentene; kart ved Sweco AS/Alta, øvrige dokumenter ved Norconsult AS/Harstad. Temakart, Kjerneområder for landbruket er utarbeidet av kommunen. Jfr. kap 3.

2. Overordnede rammer og premisser

2.1 Nasjonale føringer. Sentrale lover, forskrifter, føringer og retningslinjer

- Plan- og bygningsloven
- Naturmangfoldloven
- Havne- og farvannsloven
- Folkehelseloven
- Jordloven
- Reindriftsloven
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, vedtatt 12.06.2015
- Statlige planretningslinjer og planbestemmelser, herunder:
 - Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen
 - Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging
 - Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen
 - Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag
- LMD-brev av 19.11.2010: Kommunenes ansvar for å ta vare på jordressursene
- Den europeiske landskapskonvensjonen
- Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1521)
- Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging (T-1520)
- EUs vanddirektiv

2.2 Regionale planer og vedtak

2.2.1 Regionale planer og vedtak

- Fylkesplan for Troms 2010-2013
- Fylkesdelplan for kjøpesenter 2004 (ny under ferdigstillelse)
- Fylkesdelplan for kystsonen 1999
- Regional plan for landbruk Troms (2014 – 2025)
- Regional planstrategi Troms 2012-2015, vedtatt 4.12.2012, med prioriterte planoppgaver for perioden 2012-2015 (kan legges til grunn dersom de blir vedtatt før arealdelen), herunder:
 - Regional plan for transport (2014-2023)
 - Regional plan for folkehelse (2014-2025)
 - Regional plan for idrett og anlegg for idrett og fysisk aktivitet (2014-2025)
 - Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk (2014-2025)
 - Regional plan for handel og service i Troms (2014-2023)
 - Regional plan for vind- og småkraftverk (2014-2025)
 - Regional plan for reindrift (2015-2026)
 - Fylkesplan for Troms
 - Strategi for næringsutvikling i Troms, herunder: for petroleum, reiseliv, havbruk og kultur

2.2.2 Kystsoneplan Midt- og Sør-Troms

Den interkommunale Kystplan Midt- og Sør-Troms omfatter sjøarealene (Arealer mellom ”generalisert felles kystkontur” og en nautisk mil fra grunnlinjen) i 13 kommuner: Berg, Dyrøy, Gratangen, Målselv, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Lenvik, Salangen, Skånland, Sørreisa, Torsken og Tranøy.

Formål med planen:

Planen skal gi sjøretta næringer mulighet til økt verdiskaping i tråd med prinsippet om bærekraftig utvikling samtidig som andre interesser ivaretas. Eksisterende og fremtidig arealbehov til ulike aktiviteter må veies mot hverandre, miljøforhold, lokale og politiske interesser, samt føringer fra myndigheter. Planen vil dekke sjøområdene i de deltakende kommunene, mens bruk og vern langs kysten skal ses i sammenheng på begge sider av strandlinjen.

Det regionale prosjektet er gjennomført som interkommunalt plansamarbeid (i henhold til kapittel 9 i Plan- og bygningsloven). Et regionalt/interkommunalt Kystsoneplanutvalg er ansvarlig for planprosessen frem til at ferdig plan vedtas av hvert enkelt kommunestyre for sitt område. Til slutt blir kystsoneplanen en del av kommunens arealplan.

Høring av kystplanen for Midt- og Sør-Troms er gjennomført og interkommunalt planutvalg behandlet merknader 26.06.2015. Det er utarbeidet nye kart for alle kommunene og nye plandokument basert på innspill og endringer og avklaringer med innsigelsesmyndighetene. Planutkastet er ikke juridisk gyldig før kommestyret i den enkelte kommune har behandlet saken. Ibestad kommunestyre behandlet og traff vedtak for Kystsoneplanen 04.09.2015.

Arealbruk og –formål i Kystsoneplanen er hensyntatt og samordnet med arealbruk i kommuneplanens arealdel. Når arealplanen vedtas og blir slutført sammenkobles de to planene i ett kart. Siden Kystsoneplanen er ferdigbehandlet inngår den ikke i kommuneplanforslaget som her legges til høring.

2.3 Kommunale planer og vedtak

2.3.1 Planstrategi for Ibestad kommune 2013 – 2016

PBL § 10-1. Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Planstrategien skal beskrive sentrale utviklingstrekk, identifisere og prioritere kommunens utfordringer, synliggjøre planbehov og styre kommunens planlegging, samt klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør vektlegge for å legge til rette for ønsket utvikling i kommunen. Formålet med den kommunale planstrategien er å sette fokus på de planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en positiv utvikling i kommunen. Kommunal planstrategi er ikke en plantype, men et hjelpemiddel for kommunen til å fastlegge det videre planarbeidet. Kommunal planstrategi har ingen direkte rettsvirkning i forhold til kommunens innbyggere, men gir føringer for det videre planarbeidet.

Kommunens plan for fremtidige utvikling fremkommer i situasjonsbeskrivelsen av mai 2013, denne ligger til grunn for til strategiplanen. I bunn av situasjonsbeskrivelsen ligger Rådmannens utfordringsdokument hvor spørsmål og utfordringer knyttes til de mest aktuelle utviklingsområdene i Ibestad. Situasjonsbeskrivelsen og et forslag til planstrategi ble sendt på høring. Merknadene fra hhv. Direktoratet fra mineralforvaltning, Kystverket, NVE, Forum for Natur og friluftsliv Troms, Rådet for funksjonshemmede Ibestad, Fylkesmannen i Troms, Troms Fylkeskommune, Sametinget og Statens vegvesen angir forhold og temaer som bør følges opp av kommunen, gjennom planer og konkret handling og oppfølging.

De forhold og temaer som behandles og vektlegges i planstrategien, inngår tilsvarende i Kommuneplanens planprogram og har vært gjenstand for innspill ved forutgående høringer. Planstrategien som ble vedtatt i mai 2013 i kommunestyresak 24/13, redegjør for prioriterte planoppgaver for perioden 2013-2016. Denne ble rullert og videreført av for perioden 2014 – 2017 i vedtak av Kommunestyret i desember 2014, herunder:

- Kommuneplan – arealdelen
- Kommuneplan – arealplan utmarksdel
- Kommuneplan – samfunnsdel
- Økonomiplan
- Planstrategi – rullering handlingsdelen
- Arkivplan
- Personalpolitisk plan
- Kompetanseplan
- Kulturplan
- Beredskapsplan for barn og unge
- Anleggsplan for idrett og friluftsliv
- Den kulturelle skolesekken
- Bibliotekplan
- Landbruksplan
- Beredskapsplan
- Hovedplan avløp
- Kystsoneplan
- Hovedplan vann
- Trafikksikkerhetsplan
- Boligsosial plan
- Ruspolitisk handlingsplan
- Smittevernplan
- Folkehelseplan
- Plan for psykisk helsearbeid
- Omsorgsplan
- Demensplan

2.3.2 Gjeldende kommunedelplaner i Ibestad kommune

Ibestad kommune bruker gjeldende kommunedelplaner som strategisk grunnlag for å avklare arealbruk;

- Strategisk næringslivsplan 2007-2011
- Strategisk reiselivsplan (2009)
- Samferdselsplan for Ibestad kommune 2006-2009
- Kulturplan for Ibestad (2007-2010)
- Idrett, idrettsanlegg, fysisk aktivitet og friluftsliv 2014 – 2025, vedtatt av 04/09/14, sak 35/14.

Disse planene tar for seg vesentlige planoppgaver som inngår i grunnlaget for utarbeidelsen av arealdelen i kommuneplanen. Dette gir nødvendige strategiske føringer med angitte satsningsområder.

2.3.3 Gjeldende reguleringsplaner

I henhold til PBL § 11-8 f) skal man i forbindelse med utarbeidelse av ny kommuneplanen eller rullering av planen, vurdere om de gjeldende reguleringsplanene er i samsvar med nasjonale og regionale interesser. Ved avvik og konflikt kan planene helt eller delvis oppheves.

I plankartet er gjeldende reguleringsplaner som fortsatt skal gjelde, avsatt som hensynssone, hvite felt merket H910. Innenfor areal hvor gjeldende reguleringsplan fortsatt skal gjelde, kan hensynssonen bare benyttes der reguleringsplanene skal gjelde uendret. De interessene som det henvises til og som en plan ikke skal være i strid med, omfatter rikspolitiske bestemmelser, statlige planbestemmelser eller statlige planretningslinjer som nevnt i pkt 2.1 og 2.2.1.

I dette planarbeidet er ikke de gjeldende planene gjennomgått særskilt. Det vurderes likevel at planene i hovedtrekk er sammenfallende med føringer lagt for barn/unge, samordnet areal-/transportplanlegging, vern av landbruksjord og strandsonerforvaltning. De synes å være i samsvar med den hovedstruktur for bebyggelse og innhold som legges til grunn i arealplanen. En nærmere vurdering av gjeldende reguleringsplaner planlegges gjennomført i forbindelse med rullering av kommuneplanen.

3. Planprosess

3.1 Planprogrammet

Planprogrammet er datert 18.03.2010. Programmet redegjør for at formålet er å tilrettelegge for en langsiktig plan og et utbyggingsmønster som kan ivareta **kommunens hovedsatsningsområder**:

1. Næringsutvikling (fiskeri og havbruk, landbruk, industri/råstoffutvinning og reiseliv)
2. Stedsutvikling og infrastruktur
3. Kompetanseutvikling
4. Tiltak for satsing på ungdom og kvinner

Den kommunale utviklingsstrategien og satsingen er vesentlig for å snu en negativ befolkningsutvikling.

3.2 Fremdrift og saksgang

Planarbeidets fremdrift har vært preget av manglende fremdrift grunnet kommunens kapasitet og endringer og frafall av avsatt personell under prosessen. Hovedtrekk i saksgangen;

- 2009.08.09 – Folkemøte avholdes
- 2010 høst - Høring av planprogram
- 2011/2012 - 1. ggs offentlig ettersyn – trukket tilbake
- 2012.06.06 - Planforum avholdes på lbestad
- 2013.12.06 -14.04.25 - 2. ggs offentlig ettersyn
- 2014.08.21 - Formannskapet behandler innsigelser til planforslaget
- 2015.06.16 - Møte mellom administrasjonen og Fylkesmannen avholdes

3.3 Medvirkning

Det ble ved oppstart av arbeidet høsten 2009 avholdt folkemøte forut for høring av planprogram og varsel om oppstart av planarbeidet. Medvirkning er ellers ivaretatt gjennom høringer av forutgående planforslag/-utkast.

3.4 Innspill til planen, prioriteringer og valg i planen

Planprosessen har tatt lang tid og det har vært gjennomført flere høringer av planforslag. Det har i forbindelse med høringer innkommet merknader til og føringer for planarbeidet. I tillegg har det vært avholdt møter med overordnet myndigheter for gjennomgang av mangler med konkrete innspill til prosess og planinnhold. En oppsummerende vurdering er gjort i samråd med Fylkesmannen for å få en hensiktsmessig sluttføring av planforslaget. Under listes de vesentligste forhold og temaer som er gitt prioritet i planen og som arealbruken baseres på;

- ✓ Det primære i denne første utgaven av kommuneplanens arealdel, er å verifisere dagens bruk av arealer både innenfor regulerte og uregulerte områder og se disse i en sammenheng og i et langsiktig perspektiv.
- ✓ Det er i dette førsteutkastet utøvet en restriktiv holdning til å etablere nye områder for utbygging med bakgrunn i foreliggende kapasitet innenfor bebygde og/eller regulerte områder. Planen omfatter i hovedsak eksisterende bebygde områder samt områder som skal utvides.
- ✓ Det er rom for og det skal søkes å legge til rette for fortetting i allerede bebygde områder fremfor å ta nye ubebygde arealer i bruk. Forholdet er vesentlig i forhold til utnyttelse av eksisterende infrastruktur, heri tekniske anlegg i grunnen og veger/veganlegg.
- ✓ Utvikling og fortetting forbeholdes Hamnvik/Ibestad som kommunesenter samt Engenes og Sørrollnes. Disse stedene utgjør kommunens mest robuste bosettingsstruktur og er etablert med aktivitet og tilbud som har størst potensiale for fremtidig utvikling.
- ✓ Landbruksarealer og –ressurser skal sikres i planen (jord og skog).
- ✓ Arealer til boliger og næring (land- og sjøbasert) kan etableres nær tilsvarende bebyggelse.
- ✓ Ibestad kommune er ras- og skredutsatt, ny bebyggelse planlegges ikke i rasfarlige områder.
- ✓ Det er utført konsekvensutredning (KU) og risiko-/sårbarhetsanalyser (ROS) for alle områder som avsatt i planen (de fleste omfatter områder med eksisterende bebyggelse og anlegg). Nivå på vurderingene er tilpasset det faktum at områdene i stor grad allerede er tatt i bruk og om områdene eventuelt skal utvides.
- ✓ Kulturminner, -objekter og -miljøer skal sikres i planen.
- ✓ Det skal utøves en restriktiv holdning til utbygging av fritidsbebyggelse av hensyn til biologisk mangfold, verneområder, terrenginngripen og behovet for etablering av ny infrastruktur. Eventuelle tiltak må omsøkes som dispensasjon i LNF-område, jfr. bestemmelsene.
- ✓ Det skal utøves en restriktiv holdning til utbygging i 100-meters belte for sjø og vassdrag med visse unntak, av hensyn til allmenn tilgjengelighet og bruk av strandsonen. jfr. bestemmelsene.
- ✓ Det ble ved oppstart av arbeidet spilt inn flere forslag til nye og til dels store arealer for næringsaktivitet tilknyttet turisme og fritidsbebyggelse som ikke er inntatt i planen. Forslagene til områdebruk kom i konflikt med flere forhold som det skal tas hensyn til; kulturminner/-miljø, landskapsform, rasfare og de innebar større terrenginngrep samt påkrevde ny og mer omfattende infrastruktur.

Tiltakene ble også vurdert i forhold til allerede eksisterende tilgjengelige eller regulerte tiltak/tomter til slik bruk. Flere forslag var ikke tilfredsstillende behovsavklart, definert og bearbeidet og bør/kan tas opp igjen ved rullering av planen.

Dette omfattet forslag til nye anlegg på Engenesodden, langs strekningen Sørvika – Skjellvikneset og i Buberget – Bussevika – Engenes-området

- ✓ Behandling og inntak av fremtidige nye områder for eventuell utbygging behandles ved den første rullering av arealdelen. Kommuneplanens samfunnsdel bør foreligge før rullering av kommuneplanens arealdel ferdigstilles.

4. Beskrivelse av planforslaget

4.1 Planens formål

Planarbeidet skal bidra til å tilrettelegge for en langsiktig utvikling som kan stoppe og styrke bosetning og aktivitet i Ibestad kommune. Fremtidige utvikling fremkommer i situasjonsbeskrivelsen av mai 2013, denne ligger til grunn for til strategiplanen. Arealdelen skal være overordnet og gjelder for 12 år. Planen vurderes rullert i henhold til den til enhver tid gjeldende planstrategi for Ibestad kommune.

Utfordringer og strategiske valg knyttet til samfunnsutviklingen omtales i situasjonsbeskrivelsen;

- 1) Folketall og befolkningsutvikling
- 2) Verdiskapning og næringsutvikling
- 3) Folkehelse, livskvalitet og oppvekstmiljø
- 4) Samferdsel og infrastruktur
- 5) Kommuneorganisasjonen
- 6) Klima og energi
- 7) Areal og natur

I planprogrammet fremkommer kommunens hovedsatsningsområder;

1. Næringsutvikling
2. Stedsutvikling og infrastruktur
3. Kompetanseutvikling
4. Tiltak for satsing på ungdom og kvinner

De fire satsningsområdene er av ulik karakter, men sammensatt ved at de påvirkes av hverandre;

- Arealbruk – omhandler hvordan bebygde og ubebygde arealer bør disponeres i årene fremover.
- Tiltak innen avsatte arealer – omhandler aktivitet av konkret karakter som kan svare på og bevirke til ønsket utvikling som skal tilrettelegges gjennom styrt arealutnyttelse, heri tiltak som tilgodeser barn og unge og som fremmer kompetanseutvikling og arbeidsplasser for kvinner.

Arealdisponering balanserer mellom ønskene om vekst, bruk og utvikling, hensyn og krav til vern samt hensiktsmessig og ikke minst effektiv arealutnyttelse.

4.2 Overordnet strategi - viktige problemstillinger/fokusområder

Kommuneplanens arealdel skal synliggjøre hvordan utvikling kan ivaretas innenfor Ibestad kommunes økonomisk situasjon, rammer og ressurser. I en kommune med få utbyggere, stort areal og relativt stor grad av spredt bebyggelse, er det påkrevet å vurdere hvordan man oppnår en effektiv arealutnyttelse som kan gi gode miljøer, tjenester og tilbud og som samtidig tar hensyn til de utfordringer og risiko som ligger i klima- og naturforhold og -endringer. Planen for fremtidig utvikling må være handlingsrettet, realistisk, akseptert og gjennomførbar.

Jfr. planprogrammet; Det er vesentlig for kommunen å hindre fraflytting og finne en struktur for arealbruk og -utnyttelse som foruten å gi tilfredsstillende bo-, arbeids- og fritidsvilkår til kommunens innbyggere, også kan bidra til økt bosetting. Planen skal tilrettelegge for vekst innenfor eksisterende områder og virksomhet for å gi ringvirkninger og ytterligere vekst, aktivitet og nye etableringer. Hovedgrepet i planen ligger i å styrke eksisterende struktur og bosetting og fortette innenfor disse.

Fiskeri og havbruk

- Eksisterende og mulige fremtidige havbrukslokaliteter prioriteres eventuelt sammen med annen næring fremfor annen arealbruk.
- Hensynssoner på land og i havet vurderes brukt for å legge begrensinger på øvrig arealbruk nær havbrukslokaliteter slik at mulige fremtidige arealkonflikter kan reduseres/unngås.
- Nødvendige nærings-/industriarealer og havneområder tilrettelegges for å serve næringen.
- I havneområdene har næringsinteresser 1. prioritet.
- Arealer settes av til videreforedlingsanlegg, heri landbaserte smoltanlegg. Hensynssoner vurderes etablert for å legge begrensinger på øvrig arealbruk i aktuelle områder for landbaserte anlegg.

Landbruk, utmarksnæringer og jordvern

- Landbruksinteresser skal prioriteres innen kjerneområdene for landbruket.
- Hensynssoner vurderes for å forebygge potensielle framtidige arealkonflikter spesielt i forhold til reiselivsnæring, bolig- og fritidsbebyggelse. Dette gjelder også i utmark for å sikre beite, utmarksnæring og skogbruk.

- Tiltak for å sikre beite, utmarksnæring og skogbruk prioriteres fremfor privat eiendomsrett.
- Enkeltstående fritidshus kan tillates etablert i eksisterende bygninger som gamle hus og fjøs/tufter. Bygningene bør beholdes/gjenoppbygges i samme ytre form for å benytte allerede disponert areal og er en naturlig del av kulturlandskapet.

Industri, næring og råstoffutvinning

- Industrivirksomheten i kommunen prioriteres i hovedsak innenfor allerede etablerte områder, eventuelt ved utvidelser av disse.
- Nye industriområder er aktuelle i tilknytning til råstoffområder for bergverk på Kråkrø (jern/apatitt) og Årbostad (skifer). Hensynssoner etableres for å legge føringer på øvrig arealbruk innenfor eller i randsonen til de aktuelle områdene. Dette for å forebygge fremtidige arealkonflikter.
- Regionrådene i Tromsø-området, Midt-Troms og Sør-Troms har samarbeidet siden 2012. Samtidig har NHO og NHO Reiseliv, næringsforeningene i Tromsø, Harstad og Finnsnes og kommunen Tromsø, Harstad og Lenvik jobbet sammen for utvikle større bo- og arbeidsmarkedsregioner, jfr. samarbeidet knyttet til samferdsel/kystvei.

Reiseliv og turisme

- Tilrettelegging av arealer for reiseliv i kommunen til næringsbebyggelse innen 100-metersbeltet, optimal bruk av havneanlegg, sykkelveier og utfartsparkering.
- Tilrettelegge for å etablere bebyggelse og infrastruktur i Hamnvik handelssted som harmonerer og forsterker inntrykket fra eksisterende byggeskikk.
- Utbyggingstiltak i utmarksområder, ses i sammenheng med utvikling av Ibestad som reiselivsdestinasjon – søke å kombinere landbruk og øvrige næringer. Etablere hensynssoner i forhold til arealbruk i utmarksområder for å unngå fremtidige konflikter.

Samferdsel

- Sette av nødvendige arealer til utvidelse av Fv 848 fra Mjøsundet til Sørrollnes. Herunder også areal for gang-/sykkelvei der dette er aktuelt og mulig.
- Sette av arealer til utvidelse av veibredden på fylkesveiene lokalt i kommunen. Spesielt med tanke for å dekke behov rundt avvikling av store arrangementer.
- Arealer avsettes for tilførselsveier til nye boligområder, adkomster til næringsområder og turismeformål (utfartsparkering) i kommunen.
- Opprettholde statusen til havneområdene i kommunen, aktuelt med arealutvidelser.
- Prioritere å etablere fellesløsninger for fritidsbåter, småbåthavner og felles naustområder. Dette for å kunne samle aktivitet og tiltak og gjøre inngrepet i strandsonen minst mulig.
- Tilrettelegging av servicearealer rundt trafikknutepunktene i kommunen.
- I alle tiltak skal forhold for barn og unge gis særlig fokus. Tiltak skal ivareta og sikre trygg ferdsel for alle og generelt tilrettelegge for økt gangferdsel og sykling.
- Ibestad kommune, NHO, næringsforeninger, regionråd og kommuner i kyst-Troms slår seg nå sammen for å realisere planene om å binde regionen bedre sammen med en kystvei, jfr. samarbeidet om næringsutvikling og bosetting.

Stedsutvikling og fortetting, sentrumsutvikling

- Styrke eksisterende struktur og bosetting og fortette så langt mulig innenfor denne strukturen fremfor å ta i bruk nye ubebygde arealer.
- Kommunen har gjennomført en stedsanalyse for Hamnvik som har resultert i en handlingsplan.
- Eksisterende kulturmiljø- og kulturminnes-/objektene karakter og særpreg skal fremheves og videreutvikles. Vern skal/bør fortrinnsvis skje gjennom bruk.
- Estetiske hensyn skal være gjennomgående i all planlegging og utforming av det fysiske miljø.
- Barn og unges interesser skal ha fokus og sikres ved gjennomføring av nye tiltak og fortetting heri lekearealer, skoleveg, gang- og sykkelvegnett, kollektivtransport, stier og snarveger.

Boligutbygging

- Større boligutbygginger prioriteres til kommunesenteret, nær etablert skolestruktur og nær trafikkknutepunktene. I øvrige bygder kan spredt boligbygging tillates etter dispensasjon.
- Bebyggelse skal generelt unngås innenfor 100-meterssone og vassdrag.
- Planlegge enkelte klimanøytrale boligfelt i kommunen. Dette er i tråd med nasjonale målsetninger og utslippsreduksjon, og vil kunne gi kommunen god publisitet og kunne trekke til seg nye grupper mennesker til å etablere seg i Ibestad.
- Prioritere å sette av arealer for å bygge attraktive utleieleiligheter. Dette for å tiltrekke seg personer med riktig arbeidskompetanse til næringsarbeidsplasser og kommunale stillinger.
- I bygder med etablert helårsbebyggelse, tillates kun bygging av boliger med helårs boligstandard.
- Barn og unge velferd og interesser skal ha fokus og sikres ved gjennomføring av nye boligtiltak og fortetting heri lekearealer, skoleveg, gang- og sykkelvegnett, kollektivtransport, stier og snarveger, sikring mot skrenter, sjøfront, fyllinger, deponier o.l
- Estetiske hensyn skal være gjennomgående i all planlegging og utforming av det fysiske miljøet

Kulturminner og kulturminneforvaltning

- Kulturminner og -miljø skal tas vare på og utvikles som identitetsskapende elementer, heri både enkeltobjekt-, anlegg og bevaringsverdige områder. Bærekraftig forvaltning av kulturminnene legges til grunn, - vern søkes fortrinnsvis gjennom bruk av anleggene.
- Estetiske hensyn skal være gjennomgående i all planlegging og utforming av det fysiske miljø. Ved nye tiltak i kulturminners nærhet må det tilstrebes en tilpassing som ivaretar kulturminnet. Hensynssoner bør og kan brukes aktivt for å sikre viktige miljøer.

Natur, friluftsliv og folkehelse

- Befolkningen skal ha tilgang til friluftsområder av god kvalitet, både langs kysten og inne på øyene. Tilgjengelighet til natur er et viktig element i folkehelsearbeidet og lavterskeltilbud.
- Friluftsområdene skal forvaltes slik at miljøet bevares, samt at mulighetene for gode friluftsopplevelser ivaretas både for dagens og framtidens brukere. Herunder også fortsatt tilgang på felles ressursgoder som bær og matsopp.
- Etablerte stier, trimløyper og andre utfartsområder og viktige nærmiljøområder skal ivaretas ved vurdering av nye tiltak. Tilrettelegging for sykkelturnisme/utfart. Spesiell fokus på universell utforming slik at flest mulig av befolkningen har tilgang.

- Sette av arealer for videreutvikling og/eller oppgradering av etablerte lysløype- /skiløypene, og andre nærmiljøanlegg der dette er aktuelt.
- Barn og unges mulighet til opplevelse av naturen skal gis særlig fokus og tilrettelegges ved bl. a. trygg og gang- og sykkeladkomst samt anlegg til deres bruk.

Naturmangfold og klima

- Jfr. natur – og friluftsområder og statlige forventninger og krav;
- Eksisterende og fremtidig utbygging må ta hensyn til klimautfordringene og norsk energipolitikk. Utviklingen i kommunen skal legge til rette for redusert energibruk og klimagassutslipp, energieffektivisering, utbygging av fornybar energi og tilpasning til klimaendringene.
- Kulturlandskapet skal søkes opprettholdt gjennom aktiv bruk.
- Hverdagslandskapet er viktig for folks trivsel og livskvalitet.
- For å ta vare på naturmangfoldet, må både eksisterende og ikke minst fremtidig nybygging og utvikling balanseres mot vern av arealer og naturressurser både på land og i sjø.

Samfunnssikkerhet og ROS

- Kartlegging av risiko og sårbarhet innebærer å identifisere aktuelle uønskede hendelser og vurderer sannsynligheten for at de opptrer og konsekvensen av dem hvis de inntreffer.
- Analyser danne grunnlaget for bevissthet og kunnskap om risiko og sårbarhet. De skal brukes som planleggingsgrunnlag for et målrettet arbeid med å unngå/ redusere risiko og sårbarhet.
- Analysen gir grunnlag for prioriteringer, blant annet hvilke forebyggende/avbøtende tiltak som må/bør iverksettes, og kunnskap om hvordan beredskap og evne til krisehåndtering kan styrkes.
- Vurderinger tilknyttet sikkerhet, risiko- og sårbarhet favner bredt fra tiltakene i seg selv til konsekvensene av dem; heri ulykkesrisiko, miljørelatert risiko, helserisiko, klimarelatert risiko, tilstøtende bebyggelse og ødeleggelse av kritisk infrastruktur.
- Den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal brukes som grunnlag for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Den skal også oppdateres i takt med revisjon av kommunedelplaner.
- Risiko og sårbarhet tilknyttet barn og unges hverdag skal gis særlig fokus, heri ferdselsforhold og generell trafikksikkerhet samt sikring av arealer for lek og opphold.

4.3 Planens hovedtrekk;

Arealplanen for lbestad synliggjør struktur og arealbruk og gir klare føringer for hvordan man ønsker at kommunen skal utvikle seg og hvilke områder som skal kunne utbygges.

4.3.1 Bosettingsstruktur

Kommunens utfordring ligger i et gradvis synkende folketall og at andelen av eldre øker på bekostning av unge. For at kommunen skal kunne gi tilfredsstillende tilbud til befolkningen er det vurdert at satsingen på bo-, næring- og arbeidsområder må konsentreres og optimaliseres. Sentralisering har allerede startet, med nedleggelse av skoler i bygdene. Utbygging vil måtte skje der eksisterende tilbud, tjenester og infrastruktur kan utnyttes av flest mulig brukere og videreutvikles.

Hamnvik/Ibestad, Engenes og Sørrollnes er de tre tettstedene som skal søkes styrket – dog på noe ulikt vis av hensyn til den aktivitet og virksomhet som er særpreget og vesentlig på stedene. Ved prioritet av tiltak på disse stedene, er det grunn til å tro at det oppstår positiv effekt og ringvirkninger som fører til ytterligere vekst, stabilitet og tilflytning til disse områdene og deres aller nærmeste randsoner.

4.3.2 Sentrumsutvikling

Veksten i kommunen har i vesentlig grad skjedd på Rolla i området Hamnvik-Ibestad og forventes å fortsette her. Dette er kommunens senter med offentlige tjenester, butikker, barnehage, barne- og ungdomsskole samt kultur- og idrettstilbud og - anlegg. Skolene på Ibestad skal erstattes av ett nybygg. Det er per dato oppført og regulert sentrumsnære boliger og rene områder og det er mange ledige tomter. I de uregulerte områdene er det rom for fortetting. Kommunen vurderer at den i sentrum bør bistå og tilrettelegge for flere og varierte typer utleieboliger og leiligheter.

I Hamnvik – Ibestad-området er det etablert gang- og sykkelvegnett som kan videreutvikles. Fra kommunesenteret er det også god og kort adkomst og adgang, via gang- og sykkelvegnett til naturen og friluftsområder i marka og ved sjøen. Kollektivtrafikktilbudet konsentreres til og fra Hamnvik.

Kommunen har nylig gjennomført en stedsanalyse for Hamnvik med en handlingsplan for tettstedet, den er i samsvar med trekkene i arealplanen. Det er et mål å øke aktivitet og arrangement i Hamnvik samt forskjønne det. Dette utgjør et tiltak som er viktig for å både beholde samt øke befolkningen.

På Andørja er det tilrettelagt for konsentrasjon på strekningen Engenes – Åndervåg. I Åndervåg ligger Montessorriskolen som gir undervisning på barnetrinnet. Barnehagen på Andørja ligger på Ånstad.

4.3.3 Næringsvirksomhet

Innenfor etablerte næringsområder av alle former; fiskerinæring – tradisjonelt fiske og oppdrett, bygg-/anlegg-/industrivirksomhet og turisme, - samt service og handel er det rom for arealeffektivisering og fortetting som skal benyttes før det tas i bruk nytt areal og etableres nye områder.

Tilrettelegging og vekst for næringer mellom Sørrollnes og Mjø Sundbrua henger nøye sammen med Fv 848. Distanser mellom Sørrollnes og Salangen har blitt oppgradert, men fortsatt trenger flere områder å bli utbedret både i forhold til generell standard og vegbredde, farbarhet og sikkerhet. Fv 132 mellom Sørsvika/Ibestadtunnelen – Årbostad trenger også utbedring for å støtte opp under dagens og fremtidig næringsvirksomhet her. Virksomheten omfatter persontrafikk over hurtigbåtkaia på Engenes, overnatting, bevertning, sjøhusutleie/sjøturisme og ikke minst fiskerinæringen samt fremtidig planlagt råstoffutvinning. Fiskeriene på Engenes ønsker, har igangsatt og har potensiale for vekst. Jfr. pkt 6.7.

Tiltak langs fylkesveg- og lokalnett må vektas og gis ulik prioritert av kommunen for å utvikle og støtte det nærings-, veg- og utbyggingsmønsteret (boliger og turisme) som er drivverdig. Det er vesentlig med oppfølging mot overordnet vegmyndighet for å sikre at vegoppbygging/-drift sammenholdes og samkjøres med den prioriteringen som kommunen gjør i forhold til bosetting- og næringsutvikling. Det må fortsatt tas høyde for pendling til arbeidsplasser spesielt i Harstad, selv om det skal arbeides med å etablere egne og nye arbeidsplasser i kommunen.

I planen er det lagt inn arealer som omfatter tre anlegg for fritids- og turistformål, kommunen vurderer at det er potensiale for vekst av denne type næringsvirksomhet;

På Sørrollnes er «Fabeløya» lekepark etablert. Avsatt formålsområde omfatter eksisterende anlegg og har tatt i seg en utvidelse av lekeparksområdet som ikke kommer i konflikt med kulturminnet.

Hamnvik Handelsted er også avsatt for fritids- og turistformål, i samsvar med dagens bruk. Det er et ønske at den verneverdige bebyggelsen kan tas i bruk på en aktiv måte for å bevare samt styrke anleggets historiske og viktige betydning for kommunen. (jfr Stedsutvikling Hamnvik).

Ved fergeleiet på Sørrollnes er et nytt areal satt til næring i kombinasjon med en småbåthavn.

4.3.4 Samferdsel

Det knyttes utfordringer til fylkesvegnettet for tyngre næringstrafikk. Fv 848 og Fv 132 har ulik standard og prioritering hos vegmyndigheten og kommunen. Per dato er oppgradering av Fv 848 igangsatt, men også fylkesveien til Engenes og Årbostad er av vesentlig betydning for næringslivet, kollektivtrafikken som buss og hurtigbåt mellom Engenes – Harstad og Engenes – Tromsø. Fergetilbudet Sørrollnes – Harstad, sammen med Fv 848, er av stor betydning for Ibestads næringsaktivitet, pendling til Harstad og bruk av Ibestad kommune som mål for fritids- og turisme.

Det må fortsatt tas høyde for pendling til arbeidsplasser spesielt i Harstad selv om tilgang på egne arbeidsplasser skal styrkes. Dette gjelder tilsvarende for handel, service og kulturtilbud i Harstad.

For kommunen, Engenes og da fiskerinæringen spesielt, er Kystverkets planlegging og NTP-tiltak av Engenes havn med ny molo, heri havneutvidelse og utdyping viktig. Tiltaket er også av stor betydning for kontinuiteten i hurtigbåttrafikken til/fra Harstad, Finnsnes og Tromsø og nærliggende turist- og fritidstilbud.

4.3.5 Landbruk og utmarksnæringer

Tilsvarende andre småkommuner går antall årsverk i landbruksnæringene ned. Mindre bruk legges ned og større vokser. For at brukene skal bli drivverdige må vernet av landbruksjord holdes høyt. Parseller må ikke bli for små eller oppdelt og tilkomst til dem må ikke hindres av spredt boligbebyggelse. Inneklemte landbruksparseller kan vurderes omregulert. Avstand mellom landbruk-, næring-, bolig- eller fritidsformål må være så stor at det ikke oppstår interessekonflikter mellom partene.

Det må i arealplanleggingen tas høyde for at landbruket skal kunne utvikle seg på lang sikt og at variasjon, type aktivitet og muligheter innenfor et bruk endres over tid og i fremtiden med tanke på å ha god arealtilgang for å få tilfredsstillende bredde for drift av landbrukstiltak.

Gjennom arealplanen er det lagt opp til at boligbebyggelse tilrettelegges i eksisterende boområder og her igjen i de største stedene, gjennom fortetting. Utenfor de etablerte boområdene, skal landbruk prioriteres. Nye bo- og næringstiltak i LNF-områdene må omsøkes som dispensasjon fra arealplanen.

4.3.6 Fritidsbebyggelse

Mange av de eldre og eksisterende boligene i bygdene benyttes som fritidsboliger. Det er per dato etablert og detaljregulert flere områder for fritidsbebyggelse. (Disse er avsatt i kartet som gjeldende plan som fortsatt skal gjelde). Det er ikke ledige tomter i feltene ved Ibestadvannet eller ved Mevatn/Sandvatnet. Det er mange ledige tomter ved de nye sjønære feltene, her kan det oppføres opptil 35 - 40 tomter/enheter. Det er ledige tomter på Fugleberg og Straumskjæret. Engenes og Leirosen hyttefelt er ikke igangsatt ennå.

Se også pkt 3.4 og 4.3.3 omkring innmeldte nye hytte/fritidsboligprosjekter (privat eie og utleie). Disse forslagene representerte konflikt med både vernehensyn og fare/risiko og er ikke med i planen.

Det synes å være ulike preferanse for fritidsboligens beliggenhet for de som bor i kommunen de som bor utenfor. De fastboende ønsker oftest «innlandshytter» - og på Rolla, de tilreisende hytter ved sjøen. Det kan være en viss ubalanse i forholdet mellom ønsker, behov og tilgjengelighet på hytter – tomter i kommunen. På denne bakgrunn har man også vurdert at ytterligere fritidsboligplanlegging og utbygging, må underlegges særskilt vurdering og bør behandles i planen ved neste rullering.

Det må søkes om dispensasjon fra arealplanen dersom hytter i uregulerte områder ønskes oppført.

4.3.7 Natur- og friluftsområder

Jfr. bosetting og sentrumsstruktur. Bosetting og annen utbygging skal konsentreres og utbygging skal søkes gjennomført gjennom fortetting i eksisterende områder før nytt areal tas i bruk. I dette ligger vern av natur generelt og bevaring av kulturlandskapet.

Ibestad kommune har en rik og variert natur med mange vann/vassdrag, mark og fjellområder med høye topper samt strandsone. Dette utgjør en stor ressurs til glede for kommunens befolkning som lett kan nyttes naturen som lavterskeltilbud og som kilde til store opplevelser. Det er adgang samt tilgjengelighet til et bredt anlagt tilbud og opplevelser. Kommunen ser mulighet for å utvikle naturressursene mer til både befolkningens beste og i en nærings- og turistsammenheng.

I planen er det avsatt områder som er båndlagt etter Lov om naturvern med bakgrunn i stedenes artsrikdom og beskaffenhet. Også sikringssone til nedslagsfelt for drikkevann utgjør et naturvern som legger føringer for bruk og utbygging.

5. Planens samlede konsekvenser for miljø og samfunn

Konsekvensutredning (KU)

Formålet med konsekvensutredning er å sikre at hensyn til miljø og samfunn blir tatt under forberedelsen av planer eller tiltak, og på hvilke vilkår planer eller tiltak evt. kan gjennomføres. Vurderinger skal gjøres på ulikt nivå i samsvar med plannivå, for en kommuneplan gjøres vurderingene på et overordnet nivå.

Iht. plan- og bygningslovens §4-2 og forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften) skal alltid kommuneplanens arealdel konsekvensutredes. For kommuneplanens arealdel skal utredningen beskrive virkninger for miljø og samfunn av alle nye områder for utbygging og ved vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder. KU-forskriften krever en beskrivelse av virkningene både av de enkelte utbyggingsområdene hver for seg, og av de samlede arealbruksendringene i planen.

Ibestad kommune har ikke tidligere utarbeidet en kommuneplan. Dette pågående arbeidet med arealdelen har gjennomgått en lang prosess og hvor kommunen i enighet med Fylkesmannen har besluttet at arealplanens førsteutkast primært skal stadfeste eksisterende bebyggelse og kommunens plan for denne i forbindelse med fremtidig utvikling. Med dette utgangspunktet har man valgt å være restriktiv i forhold til å legge ut nye utbyggingsområder.

Forslagene til nye områder som er vist i tidligere arealplanutkast er nærmere gjennomgått og dette har ført til at planen som legges ut på høring på nytt, kun inneholder områder med eksisterende bebyggelse som kan fortettes eller utvides i mindre omfang. Grunnen til dette er også omtalt under pkt. 3.4. Forslagene til nye utbygginger som ble vist i forrige planutkast, var i konflikt med flere hensyn; snø-/skredfare, kulturminner-/miljø og landskap eller landbruk/natur.

Etter enighet med Fylkesmannen er det besluttet å utarbeide et enkelt konsekvensark for de formålene som er inntatt i kartet selv om de omfatter eksisterende bebyggelse. Hvert utbyggingsområde er gjennomgått etter en felles mal hvor etterfølgende temaer er enkelt vurdert så langt de er aktuelle;

- ✓ Naturmangfold/biologisk mangfold og Landskapstype
- ✓ Jordbruk og skogbruksressurser og reindrift (sistnevnte ikke aktuelt i Ibestad kommune)
- ✓ Kulturminner og -miljø
- ✓ Nærmiljø, grønnstruktur, friluftsliv og folkehelse og strandsone
- ✓ Sosial infrastruktur og barn og unge
- ✓ Næringsliv og sysselsetting. Industri og næringsliv
- ✓ Teknisk infrastruktur og adkomst, trafikkikkerhet -ulykker, transportbehov
- ✓ Bosettingsmønster/folketallsutvikling
- ✓ Snøskred. Steinskred/steinsprang. Sørpeskred. Jord- og flomskred
- ✓ Tidevann/stormflo/havstigning. Overvannsflom. Erosjon
- ✓ Kvikkleire. Dårlig/usikker byggegrunn
- ✓ Radon. Elektromagnetisk stråling. Kraftlinjer og transformatorer
- ✓ Sprengingsskader. Værforhold (lokale fenomener)
- ✓ Smitte. Forurensning og støy
- ✓ Eksplosjon. Brann

Med utgangspunkt i dagens situasjon er eksisterende arealbruk omtalt og vurdert i forhold til **virkningene for miljø og samfunn** for relevante temaer i skjemaet. Vurderingene er basert på tilgjengelig/kjent informasjon. Tilsvarende er det gjort en enkel risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) for aktuelle temaer. Formålet med en ROS-analyse er å synliggjøre **risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om et gitt areal er egnet til utbyggingsformålet.**

Landbruk/jordvern, kulturminner/ –miljø samt ulike typer skredfare er de parameter som gir størst føringer og begrensninger for arealdel i Ibestad kommune. Se eget vedlegg med KU/ROS-vurderinger.

5.1 Naturverdier og biologisk mangfold

Gjennom sikrings- og vernesoner inngås inngrep i natur og/eller områder med særskilt klassifisering. I tillegg skal sikres såkalt hverdagsnatur bevares for trivsel og livskvalitet.

Ved å være restriktiv til utlegging av nye områder for bebyggelse i kommuneplanens arealdel, og fremme fortetting der dette er mulig og tilfredsstillende, ivaretas vern og forvaltning i Ibestad kommune i samsvar med Den Europeiske Landskapskonvensjonen, Lov om biologisk mangfold og jordvernmålene.

5.2 Kulturminner og kulturmiljø

Ibestad kommune er bevisst på de kulturminnene som finnes i kommunen og vil gjennom planen bruke disse i sin fremtidige planlegging og utvikling. De særpreg som kulturminnene har og som styrkes av øyenes terreng og landskapsformer, skal nyttes som identitetsskapende elementer for fremtidig utbygging. Kulturminnene vurderes å ha en betydning som kan og skal utnyttes for vekst, tilflytning og turisme i kommunen.

Både hensynsoner for bevaring av kulturmiljø og båndlegging av enkeltbygg, –objekter og areal er avsatt i arealplanen for sikre disse mot forringelse eller ødeleggelse. Det er viktig å følge opp registreringer og soner ved detaljplanlegging og i byggesaker. Kulturetaten må kontaktes ved oppstart av alle tiltak.

Tettstedene Sørrollnes, Ibestad-Hamnvik og Engenes – Straumen er særskilt rike og mangfoldige når det gjelder kulturminner. Både spesielle objekter, miljø og landskap er behandlet særskilt og stilt krav til i plankart og med bestemmelser. Ved fortetting og nybygging på disse stedene, spesielt på Sørrollnes og Engenes skal utforming ivaretas ved tilpasning til eksisterende bebyggelse og miljø.

5.3 Støy og forurensning

Kommuneplanen legger vekt på å utnytte og videreutvikle eksisterende næring i stor grad. Ved å være bevisst på naboskap, utforming og avstander mellom tiltak med konkurrerende interesser, kan unødige konflikter hindres. Det skal i forbindelse med detaljplanlegging av nye tiltak, vurderes ulike typer forhold som kan medføre støy- og forurensning og vurdere avbøtende tiltak når og hvis det er aktuelt.

Som ny næring er det avklart stort potensiale for råstoffutvinning i Ibestad kommune. Det er båndlagt områder som skal underlegges regulering og konsekvensutredning før tiltak kan igangsettes. I dette er konsekvensvurderinger for støy og forurensning til grunnen eller sjøen vesentlig og hensynet til biologisk mangfold. Tilsvarende gjelder for området avsatt til masseuttak.

I Kystsoneplanen for Sør Troms regionen som inkluderer Ibestad kommune, har det vært fokus på å tilrettelegge for økt antall anlegg for fiskeoppdrett. I dette arbeidet har medvirkningsprosessen synliggjort elementer og forhold for å bygge opp en bærekraftig næring, men det er også fremkommet uenighet omkring bl.a. omfang og lokaliseringer omkring slik etablering. Planen for Ibestad er godkjent og vil bli implementert i arealdelen når denne er vedtatt.

5.4 Energi og klima

I planstrategien og i nasjonale forventninger, fremkommer mål om en bevisst og klar naturressurs- og miljøpolitikk. Elementer som etterkommer denne målsetting, er tatt inn i arealplanen;

- Fortetting fremfor utlegging av nye areal, men særskilt fokus på jordvern/landbruksjord.
- Fortetting som redskap for utnyttelse av eksisterende infrastruktur, tilbud og tjenester
- Fortetting som redskap for økt ferdsel til fots eller per sykkel

5.5 Landbruk og jordvern

Planforslaget legger opp til jord- og skogvern ved at fremtidig utbygging primært legges til eksisterende utbygde områder og anlegg. I flere og store områder i kommunen er det blandet bebyggelse både med landbruksenheter og boliger, disse er avsatt som LNF-områder. I LNF-områder med eksisterende blandet bebyggelse kan boligbebyggelse tillates etter søknad om dispensasjon fra arealplanen, og på særskilte vilkår dersom bygging ikke er til hinder for landbruksdriften og utvikling av landbruksaktivitet.

5.6 Friluftsliv og rekreasjon

Topografi og natur i kommunen er unik, de to øyene som til sammen utgjør 240 m2 har en stor særlig stor konsentrasjon av høye fjell, vidder og vann. Andørja har 20 topper over 1000 moh.

Det er ikke avsatt nye områder for friluftsliv, avsatte areal i plankart utgjør eksisterende områder.

Kommunen har utarbeidet et detaljert turkart for Rolla og Andørja som beskriver variasjonen av tilbud og som redegjør for adkomst til destinasjonen både til fots og per bil. Kartet har i tillegg informasjon om terreng, topografi, flora og fauna, samt tips om familieturer og mer krevende turer.

5.7 Barn og unge

Et vesentlig parameter og element i fremtidig planlegging og utbygging, skal være forhold og konsekvenser av utbyggingen for barn og unge, her fremheves;

- Fortetting av utbygde områder og konsentrasjon av tilbud, gagnar barn og unge.
- Fortetting og utnyttelse av eksisterende infrastruktur og videreutvikling/-utbygging av dette – spesielt gang- og sykkelveger, er med å gi trygge lokalsamfunn og gode levevilkår.

Det er ikke avsatt nye områder for bygg eller aktivitet til barn/unge i planen. Eksisterende barn- og ungdomsskole på Ibestad skal fornyes med nybygg. Det er heller ikke avsatt areal til nye anlegg for lek/idrett, eksisterende anlegg/områder har rom for utvikling og utvidelse.

5.8 Tettstedsutvikling og fortetting

Hamnvik- Ibestad, Engenes og Sørrollnes er de tre områdene som skal gis prioritet i forhold til fremtidig utvikling og utbygging. Av disse vil Hamnvik med det offentlige tilbudet og kontorer bli prioritert for de type tiltak som styrker dette som kommunens senter, heri detaljvarehandel og service. Plasskrevende handel bør gjerne legges i utkant av tettbebyggelse. Barne- og ungdomsskole ligger på Ibestad, Åndervåg har en privat barneskole (Andørja Montessoriskole) som i stor grad nyttes av barn som bor på Andørja, men også barn fra Rolla går her.

Det er ikke avsatt nye områder for boligbebyggelse i planen. De gjeldende reguleringsplanene som fortsatt skal gjelde omfatter boligfelt på Sørrollnes, søndre Breivoll, Hamnvik og Engenes. Ellers er det avsatt boligformål på 8 steder/områder hvor boliger utgjør primærbebyggelsen. Disse områdene ligger nær/i forlengelsen av de regulerte områder. Disse områdene skal prioriteres for boliger og kunne fortettes i kommende år på bekostning av mindre parseller av inneklemte landbruksarealer.

I de eksisterende boområdene som er avsatt for boligformål er det søkt satt formålsgrenser som skal bevirke til å strukturere, samle og konsentrere bebyggelsen innenfor disse områdene slik at omkringliggende areal forbeholdes og sikres for landbruksaktivitet. Områdene B1 – B8 ligger på Sørrollnes, Breivoll, Hamnvik, Ånstad, Engenes og Åndervåg.

Øvrige boliger i kommunen ligger i LNF-områder hvor landbruk dominerer med bygninger og drift. I LNF-områdene kreves dispensasjon fra arealplanen for oppføring av nye boliger, jfr. pkt 5.5.

Det søkes å oppnå en robust struktur for de avsatte boligområdene hvor alle typer av eksisterende infrastruktur kan nyttes og utbygges ved oppføring nye boliger.

5.9 Næring

Ved de fleste av eksisterende næringstomter er det areal tilgjengelig for noe vekst og fortetting innenfor allerede avsatt område. Det er regulert nytt areal for næringsutvikling ved hhv Breivoll, Blåsentoppen, Ånstad og Bussevika – disse arealene representerer utvidelser til eksisterende bedrifter og/eller er areal som ligger inntil eksisterende næring hvor infrastruktur kan videreutvikles for nye tiltak eller ny aktivitet. Disse områdene må reguleres. Øvrige mindre næringsområder omfatter enkeltbygg, små tiltak og/eller anlegg som videreføres.

Det er i tillegg båndlagt 4 områder for masseuttak og råstoffutvinning. Omfang, utforming og konsekvenser av ønsket aktivitet, må synliggjøres og behandles gjennom detaljregulering.

5.10 Kommunalt tjenestetilbud

Planforslaget, - planlagt fremtidig arealbruk, har små konsekvenser for det kommunale tjenestetilbudet. Innenfor eksisterende bebyggelse i Hamnvik, tenkes etablert utleieleiligheter.

Satsing på færre tettsteder er nødvendig og med bakgrunn i at innbyggernes rettigheter og behov samt at de tilbud og tjenester som skal kunne tilbys og opprettholdes må effektiviseres slik at alle parter kan tilfredstilles best mulig i fremtiden.

5.11 Transportbehov

Kommunesenteret Hamnvik ligger sentralt, nesten midt i kommunen. Fra Hamnvik til Sørrollnes er det 16 km, til Nord-Rollnes 12 km, til Engenes 21 km, til Årbostad 33km og til Pollen innerst i Straumsbotn er det ca 33 km. Det er 5 mil mellom Sørrollnes og Årbostad.

For bosetningen og spesielt i distriktene, er nok privatbilen viktigst og benyttes av nødvendighet utenfor skole- og arbeidstid. I områdene Hamnvik - lbestad og Engenes – Åndervåg kan man i større grad også ferdes til fots og per sykkel grunnet avstander. Det er kun etablert gang/sykkelveg mellom Hamnvik sentrum og skolene, ved skolene ligger også idrett-/kulturanlegg og kirka på lbestad.

Busstransport knyttes opp til skoleskyss/arbeidstart og -slutt, heri rute 330 (Sjøvegan- Hamnvik-Sørrollnes) og 331 (Årbostad-Engenes-Hamnvik-Nord-Rollnes). Kommunen har to barneskoletilbud, på lbestad og Åndervåg, ungdomsskolen ligger sammen med barneskolen på lbestad. Elever på videregående skole må ut av kommunen, til Harstad og Sjøvegan som er de nærmeste studiestedene, mange av elevene ukependler.

For elever til videregående skole og pendlere til Harstad, er tilbud med buss til Sørrollnes og ferga til Stangnes viktig. Buss fra Stangens til Harstad sentrum er satt opp morgen, ettermiddag og en kveldsrute. Rutetilbudet mellom Sørrollnes og Sjøvegan er tilsvarende dekket morgen og ettermiddag, med tilbud i hovedsak til/fra Hamnvik.

Hurtigbåten fra Engenes til Harstad eller Finnsnes/Tromsø nyttes ved dagreiser og ukependling og er et viktig tilbud som skal opprettholdes. Persontrafikken over Engenes vil tjene på planlagt oppgradering som Kystverket har for fiskerihavna. En større og mer skjermet havn med muligheter for vekst innen fiskeindustrien, fører til behov for utbedring av FV 131 og nødvendighet for en kystvei blir større, se 4.2.

5.12 Folkehelse

Som nevnt tidligere er det utarbeidet et flott turkart for kommunen. På kartet er det også angitt hvor det kan parkeres. Innenfor tettstedene med skoler er det idrettsbaner/-anlegg og turstier/lysløyper med lett adkomst. Det er regulert golfbane på Ånstad og det er foreliggende tilbud for motorcross.

Det er i plankartet avsatt areal til nye parkeringsplasser på Nord-Rollnes/Silsand og Klåphea av hensyn til utfart herfra. lbestad kommune har målsatt sitt fokus på folkehelse gjennom planen for Idrett, idrettsanlegg, fysisk aktivitet og friluftsliv 2014 – 2025, som ble vedtatt høsten 2014.

Det vurderes å være gunstig for folkehelsen generelt at lavterskeltilbud gjennom friluftsliv eller sosialt samvær, er lett tilgjengelig uansett hvor en bor i kommunen. Samtidig vil både konsentrasjon av tilbud og bilfri adgang til disse, kunne føre til høyere bruk og aktivitet. Jfr. Tiltaksplan for Hamnvik sentrum.

5.13 Universell utforming

Kommunen har ingen særskilt plan eller retningslinje for universell utforming, men det ligger i denne planens bestemmelser (pkt 1.5.19) at alle nye tiltak skal ha fokus på og tilrettelegge for allmenn tilgjengelighet. Ellers følges overordnede prinsipper og krav i planlegging og utførelse om universell utforming gjennom Plan- og bygningslovens og Byggeteknisk forskrift.

5.14 Samfunnsikkerhet og ROS

Det er utarbeidet et enkelt KU/ROS-ark for hvert av formålene/områdene som er lagt inn i plankartet. Risiko- og sårbarhetsforhold (ROS) knyttet til områdenes bruk og utnyttelse er omtalt i tillegg til hvilke konsekvenser (KU) og eventuelle virkninger for miljø og samfunn et formål har.

5.15 Bruk og vern av sjø og vassdrag

Det er et generelt forbud mot tiltak i 100-meterssonen for sjø og vassdrag. Planbestemmelsene, pkt 6.2.2, angir vilkår for å tillate avvik fra forbudet. Det tillates oppført tiltak/anlegg eller bygg som av deres funksjon og bruk må ligge i 100-metersbeltet.

5.16 Vassdragsforvaltning

Ibestad kommune har utallige vann for fiske og rekreasjon. Det er avsatt 5 nedslagsfelt for drikkevannskilder i kommunen.

Ved Ibestadvannet og Sandvatn/Mevatn er det regulert hyttefelt. Ellers ønskes en restriktiv holdning til etablering av hyttefelt, eventuelle tiltak må omsøkes som dispensasjon i LNF-område. I forbindelse med rullering av kommuneplanen bør kommunen med bakgrunn i etterspørsel vurdere om det kan være hensiktsmessig å regulere flere områder for hytter i inn-/utmark.

5.17 Sjø og strandsoneforvaltning

Ibestad kommune har en lang kystlinje rundt øyene. Kystlinjen langs deler av både Rolla og Andørja er stedvis svært vanskelig tilgjengelig med bratte fjellsider og skrenter, disse er også skredutsatt. Kommunen ønsker primært å sikre tilgang til strandsonen for allmennheten, bebyggelse generelt bør unngås der det ikke er nødvendig. Det er allerede regulert hyttefelt på Fugleberg, Leirvågen og på Engenes, de to første ligger i strandsonen, på Engenes er hyttefeltet lagt på landsiden av FV 132. Innenfor sentrumsplanen på Engenes er det hjemlet utbygging av sjøhus. Det bør vurderes om det er mulig å bygge flere utleieenheter innenfor dette området enn de 5 som er bygd per dato før nye arealer på neset tas i bruk. Det er fortsatt ledige tomter på Fugleberg, i Straumskjærvika og feltene i Leirosen og Engenes er ennå ikke igangsatt/tatt i bruk, jfr. pkt 518.

Innspill til planen om å etablere et hytte-/fritids-/utleieområde på hele nordspissen av Engenes er ikke imøtekommet. Avslag er tatt med bakgrunn i generell beliggenhet og eksponering, størrelse, hensynet til kirka og kulturminner på neset samt det overordnede omkringliggende kulturlandskapet.

5.18 Fritidsbebyggelse

Det er grunnet god tilgjengelighet til hyttetomter i felt som ikke er igangsatt, og behovet for å vurdere fordelingen mellom sjønære hytter og hytter i skog/ferskvannsområder, ikke avsatt areal til ny fritidsbebyggelse. Hensiktsmessig antall og beliggenhet til fremtidige hytter avklares nærmere og i forbindelse med utarbeidelse av Kommuneplanens samfunnsdel og ved rullering av arealdelen. De regulerte områdene Forså Mevatn/Sandvatn og Ibestadvannet/Vik er utbygd i henhold til hjemmel. Nye tiltak i disse områdene må omsøkes som dispensasjon. Det er noen ledige tomter i planen for Fugleberg og i Straumskjærvika. Buberget er regulert med 15 tomter og Leirosen kan gi rundt 15 - 20 enheter, sistnevnte to felt er ikke igangsatt. Tilgjengelige hyttetomter nær sjøen utgjør ca 40 enheter.

5.19 Landskap

Ibestad kommune ligger på to øyer, Rolla og Andørja, som begge har særpreg og variert natur. Kommunen består av flate landbruksområder langs kysten, de største arealene ligger i nord og øst på Rolla og i nord på Andørja og hele mange topper over 1000 moh. 14 av toppene ligger på Andørja og gjør den til Nord-Europas mest fjellrike øy.

Naturen på Rolla mellom fjellene Rolla og Drangen innehar et stort antall vann som gjør kommunen til en av de mest vannrike kommunene i landet. På Rolla er to barskog/-furulandskap vernet som naturreservat etter Naturvernloven; Lomtjønmyran og Store Tømmervika. Tilvarende vern er gitt et landskap som ligger i sørvestskråningen på Rolla; Dyngeneset strekker seg fra fjellsiden til stranden med rike forekomster av ulik flora. Det er ellers bl.a. viktige bløtbunnsområder i strandsonen mellom Dyrstad og Ibestad. Skrinndalen er viktig av hensyn til gråor-heggeskog. Det er store områder med rikmyrer og kalkskog, sørvendte områder med rik løvskog, kalkrike områder og naturtypen «hagemark» på Rolla. På Andørja er det også registrert gråor-heggeskog samt gammel boreal løvskog og beiteskog i god hevd.

6. Bruk av areal etter arealformål

6.1 Plankart

Alle formål – bruk av områder – har sin farge som er gjengitt i tegnforklaringen på arealkartet.

Arealformål vises som eksisterende (nåværende) eller fremtidige. Arealkartet må leses i sammenheng med bestemmelsene.

Hensynsoner er innlagt i plankartet. Landbruk og skogområder basert på markslagskart er vedlagt som temakart. Aktsomhetsområder for snø/steinskred er avsatt i kartet og skal nyttes aktivt ved vurdering av forslag til nye fremtidige tiltak. Hensynssoner er uavhengig av avgrensningene til arealformålet under og kan gjelde for flere formål. Bestemmelsene til disse angir føringer om hvilke hensyn som må tas når områder skal tas i bruk og/eller videreutvikles. Planen er utarbeidet digitalt.

6.2 Boligbebyggelse

Det er avsatt 8 områder for boligbebyggelse i planen. Disse omfatter alle områder med eksisterende boligbebyggelse og ligger i uregulerte områder, - i LNF-områder. Unntaket er B5 som utgjør et nytt lite felt på Ånstad som over flere år har vært planlagt for dette. Det ligger ved den nedlagte skolen som er avsatt til næringsformål.

Boligområdene utgjør de områdene som skal prioriteres for fremtidig vekst; Sørrollnes, Hamnvik-Ibestad og Engenes-Åndervåg. Boligområdet i Breivoll ligger i randsonen til Hamnvik og Ånstad utgjør en tettstedsbebyggelse med et relativt stor antall boliger per dato hvor det skal gis rom for utbygging uten å detaljregulere eller omsøke dispensasjon. Innenfor alle disse boområdene er det rom for fortetting.

I tillegg foreligger det regulerte boligfelt, som fortsatt skal gjelde; Sørrollnes, Nøysomheten/Ibestad, Årnes, Krogseng/Dyrstad, Rødsteinkleiva/Engenes og Åndervåg. Det er vurdert at det er rundt 30-40 ledige boligtomter i disse regulerte områdene.

6.3 Fritidsbebyggelse

Planforslaget omfatter ingen nye områder for fritidsbebyggelse. Oppføring av fritidsbebyggelse er hjemlet i 6 gjeldende planer opplistet i pkt. 7.6.

Området fritidsbebyggelse BFR1/H570_1 omfatter eksisterende naustrekke på Sørrollnes. Naustrekka har historisk verdi og kan fortettes, jfr. bestemmelser satt til eksisterende bebyggelse og kulturmiljø.

6.4 Fritids- og turistformål

I planen er det kun lagt inn ett nytt lite utbyggingsområde ved Årbostad for sjøhusutleie som kan knyttes til fiske- og toppturaktivitet. I gjeldende regulering for Engenes sentrum, er det oppført sjøhus for utleie, på Engenes er også fiske tilknyttet virksomheten.

Hamnvik handelsted – utvikling og tilrettelegging for turisme/økt aktivitet og overnatting må gjøres i samråd med Kulturmyndigheten. Jfr. også med analyse og tiltaksplan vedr. Stedsutvikling Hamnvik.

På Sørrollnes er «Fabeløya» etablert, det er en leke/aktivitetspark for barn. Avsatt areal omfatter eksisterende parkareal og utvidelse. Utbygging må hensynta tilliggende kulturminneområde i plassering, utforming og synlighet i landskapet, også av hensyn til landskapsrommet generelt på Sørrollnes.

6.5 Råstoffutvinning

Det er gjort kalkfunn på Skog/Breivoll som planlegges utvunnet. Det er båndlagt et stort areal som skal gjennomgå regulering og konsekvensutredning. Virksomheten vil foregå under grunnen som gruvedrift.

Tilsvarende båndlagt areal for oppfølgende regulering og utredning, er det avsatt areal på Kråkrø for jern/apatitt-utvinning. Virksomheten vil foregå under grunnen som gruvedrift.

På Årbostad avsettes areal for uttak av skifer. Det er igangsatt prøvedrift på uttak av skifer. For videre aktivitet må området reguleres og konsekvensutredes. Virksomheten vil foregå som dagbrudd.

I Skårkleiva på Engenes er det båndlagt areal for masseuttak av stein i dagbrudd. I forbindelse med Kystverkets utvidelse av fiskerihavna på Engenes med oppføring av ny molo samt utdyping av indre havn, søkes nærliggende område for steinmasser. Tiltaket inntas i NTP 2018 - 2023 og må reguleres og konsekvensutredes før igangsetting og uttak tillates. Kystverket forventes å kunne bidra i planarbeidet.

6.6 Offentlig og privat tjenesteyting

Det er ikke avsatt nye områder for offentlig eller privat er avsatt i planen.

Ingen nye områder for offentlig eller privat tjenesteyting er avsatt i kommuneplanen. Avsatte områder utgjør kirkesteder; lbestad kirke med lbestad prestegård og Engenes kirke. I tillegg er det avsatt areal for eksisterende grav- og urnelunder på Sørrollnes, lbestad, Ånstad og Engenes som er under offentlig eie og forvaltning. På Ånstad er det innregulert en utvidelse av dagens gravplass.

Andre områder for tjenesteyting omfatter eksisterende barne- og ungdomsskole på lbestad og Andørja Montessoriskole på Åndervåg. Ny planlagt felles skolebygning for kommunal barne- og ungdomsskole vil bli etablert på areal avsatt til dagens barneskole (BU1).

6.7 Næringsbebyggelse

Det er avsatt 15 områder for næringsbebyggelse i planen. Av disse representerer de fleste eksisterende aktivitet og virksomheter. I tillegg er utvidelse av eksisterende virksomheter inntatt. For 2 av områdene, på Sørrollnes og på Laupstad, skal næring kombineres med småbåthavn.

6.8 Energianlegg og teknisk infrastruktur til disse anleggene

Det er i arealplankartet avsatt noen områder som omfatter energianlegg og tilhørende infrastruktur, men registreringen av slike anlegg er ikke medtatt fullt ut i dette planarbeidet. Kart og bestemmelser er ikke oppdatert for de anlegg som er etablert eller planlegges etablert i kommunen, og er derved mangelfullt for denne type formål.

Byggesaksforskriften redegjør for hvilke tiltak som reguleres etter PBL og/eller særlov, og omfanget av eventuelle unntak. Unntak vurderes i forhold til viktige samfunnshensyn, og som enten er avklart i plan, konsesjonsbehandlet eller godkjent av annen offentlig instans med hjemmel i andre lovverk.

Energianlegg og teknisk infrastruktur planlegges behandlet i forbindelse med rullering av arealplanen. Hvorvidt anlegg kan inntas i denne planen etter/ifm offentlig ettersyn, avklares med planmyndigheten.

6.9 Samferdsel

Deler av Fv 848 og fergeleie på Sørrollnes utgjør 2 gjeldende reguleringsplaner med fortsatt virkning. Deler av vegstrekningen fra Sørrollnes til Forså, benevnt som Vegplan Halsen/Silda er oppgradert, men det gjenstår ennå en del arbeid som er hjemlet i planen. Det forventes å bli årlige utbedringer, hvor neste etappe i 2016 antas å bli i området ved Hamran (Seiholla). Statens vegvesen har planer om tunnel gjennom Segelstein (på Andørja/øst for tunnelutgangen) og oppgradering av Ibestadtunnelen. Ytterligere utbedringer vurderes på Fv 848, men er ikke avklart. Det vil slik prioriteringer foreligger per nå, ikke bli utbedringer på Fv 131 og 132 før Fv 848 er utbedret.

Ombygging og utvidelse av Engenes havn er inntatt i en ny reguleringsplan som legges ut til høring før årsskiftet 2015/2016. Denne planen vil erstatte del av gjeldende plan for Engenes sentrum.

Ibestad har ingen planer for vegarbeid eller etablering av kommunale veger per dato. Se ellers pkt 5.11 omkring transportbehov.

6.10 LNF – Landskap, natur og friluftsområder

LNF-områder omfatter områder som skal brukes og sikres for landbruksproduksjon, herunder jordbruk, skogbruk og/eller som skal bli liggende som naturområder og områder for friluftsliv. Det er utarbeidet et temakart for landbruket basert på markslagskart. Kjerneområder kan vurderes inntatt i planen før 2. gangs behandling av planen eller i forbindelse med rullering av planen.

Det er under planprosessen avklart hvilke og i hvilket omfang eksisterende boligbebyggelse i uregulerte strøk skal avsettes til boligformål. Det er jfr. pkt 6.1, gitt mulighet for fortetting av boliger uten plankrav, innenfor et begrenset antall områder (B1 og B8). Utenfor disse områdene ligger eksisterende boligbebyggelse i LNF-område sammen med gårdsanlegg hvor landbruksaktivitet skal gis prioritet og hvor fremtidige muligheter for land- og skogbruk skal gis fokus i arealvurderingen.

Boligtiltak kan kun omsøkes som dispensasjon under vilkår og føringer gitt i bestemmelsene.

6.11 Statlig sikrede friluftsområder

Friluftsområdene avsatt i planen er ikke statlig sikret.

- Friluftsområde GF1 utgjør land- og strandsone på Laupstad. Sjøområdet utenfor er i Kystsoneplanen avsatt som friluftsområde i sjøen.
- Friluftsområde GF2 utgjør landareal på vestsiden av Straumen på Nesset. Sjøområdet utenfor, straumen/sundet under brua, er i Kystsoneplanen avsatt som naturområde i sjøen.
- Friluftsområde GF3 utgjør landareal på Langneset. Sjøområdet utenfor er i Kystsoneplanen avsatt som friluftsområde i sjøen.

7. Hensynssoner

7.1 Sikringssoner

7.1.1. Drikkevann

For å sikre drikkevannskildene mot forurensning, er det lagt sikringssone rundt kommunens 5 vannuttak. Sikringssonene dekker nedslagsfeltet til de enkelte vannverkene. Tillatelse til tiltak skal forelegges vannverkseier og tilsynsmyndighet. Sonenes utstrekning er basert på klausuler fra Mattilsynet.

7.2 Støysoner

Det er ikke avsatt noen sikringssoner tilknyttet støy i planen. Detaljregulering for planlagte områder for råstoffutvinning, vil avklare om det vil være påkrevet med sikringssoner for støyfølsom bebyggelse nær disse tiltakene. Masseuttak ved Engenes er forventes å pågå i en tidsbegrenset periode.

7.3 Faresoner

Aktsomhetskart for snø- og steinskred er innlagt i arealkartet.

7.4 Sone med angitte særlige hensyn

7.4.1 Hensyn Landbruk

Kjerneområder for landbruk er ikke avsatt i kommuneplanens arealdel. Et temakart viser landbruksareal basert på markslagskart. Kjerneområdene for landbruk planlegges behandlet i forbindelse med rullering av arealplanen. Hvorvidt disse arealene kan inntas i denne planen etter/ifm offentlig ettersyn, avklares nærmere med kommunen og overordnet myndighet.

7.4.2 Bevaring kulturmiljø

De fire områdene som er avsatt på plankartet og skal gis særlige fokus vedrørende utforming, bevaring og tilpasning av hensyn til stedets miljø og karakter og krav til bevaring av kulturmiljø.

7.5 Båndleggingssone

7.5.1 Båndlegging etter PBL

De fire områdene er båndlagt for regulering etter Plan- og bygningsloven. De er avsatt for fremtidig råstoffutvinning eller masseuttak, to tiltak som gruvedrift og to tiltak som dagbrudd. Planarbeidet for de ulike tiltakene påkriver konsekvensutredning i henhold til forskrift.

7.5.2 Båndlegging etter lov om Naturvern

De tre områdene merket H720 på plankartet er fredet som naturreservat etter Lov om naturvern.

7.5.3 Båndlegging etter lov om Kulturvern

Områdene kan ha ulik vernestatus; som automatisk fredet, vedtaksfredet, forskriftsfredet, listeførte kirker, inngår i kulturmiljø. Det er innlagt 134 områder/objekter i plankartet som er båndlagt etter Lov om Kulturminner i henhold til Riksantikvarens kartbase/registrering. De største kulturminnene i arealomfang inklusiv sikringssoner, er avsatt som soner benevnt H730 og med løpenummer.

7.6 Videreføring av reguleringsplan

I henhold til PBL § 11-8 f) skal man i forbindelse med utarbeidelse av ny kommuneplanen eller rullering av planen, vurdere om de gjeldende reguleringsplanene er i samsvar med nasjonale og regionale interesser. Ved avvik og konflikt kan planene oppheves.

I dette planarbeidet er ikke gjeldende planer vurdert med tanke på fortsatt virkning i forhold til nasjonale eller regionale interesser. Gjennomgang av gjeldende reguleringsplaner planlegges gjennomført i forbindelse med rullering av kommuneplanens første utgave.

Følgende gjeldende reguleringsplaner skal fortsatt gjelde, - id knyttes til **kommunennummer 1917**;

H910_01	Id 2012_01	Boligfelt Sørrollnes
H910_02	Id 2012_04	Vegplan Sørrollnes fergeleie
H910_03	Id 2012_03	Vegplan Halsen/Silda
H910_04	Id 1979_01	Kalvegården boligfelt
H910_05	Id 1978_01	Breivoll industriområde
H910_06	Id 2012_02	Hamnvik miljøstasjon
H910_07	Id 1996_02	Tunellområde Hamnvik
H910_08	Id 1991_01	Hamnvik Sentrum
H910_09	Id 1974_01	Nøysomheten boligfelt
H910_10	Id 1978_01	Nøysomheten vest boligfelt
H910_11	Id 2001_02	Årsandskogen industriområde
H910_12	Id 2010_02	Fortau Hamnvik sentrum - Kulturhuset
H910_13	Id 1986_01	Ibestad nye kirkegård
H910_14	Id 2001_01	Årnes Nord
H910_15	Id 2010_03	Årnes boligfelt
H910_16	Id 1988_01	Kobbetjønna friområde
H910_17	Id 1989_02	Skjellavollen Cross-senter
H910_18	Id 1981_01	Krogseng boligområde, Dyrstad
H910_19	Id 2002_01	Bolla industriområde
H910_20	Id 2011_02	Leirosen hytteområde
H910_21	Id 2009_01	Hytteplan Fugleberg
H910_22	Id 1989_01	Hytteplan Ibestadvannet/Vik
H910_23	Id 1974_02	Forså indre Mevatnet
H910_24	Id 1996_03	Ibestadtunellen
H910_25	Id 1996_01	Tunellområde Aspelia
H910_26	Id 2010_01	Golfbane Ånstad
H910_27	Id 2007_01	Buberget hyttefelt
H910_28	Id 2011_01	Engenes sentrum
H910_29	Id 1986_02	Rødsteinkleiva boligfelt, Engenes
H910_30	Id 2000_01	Straumskjærvika hytteområde
H910_31	Id 1993_01	Mjøsundbrua – Andørjasiden

8. Oppsummering og fremtidens utfordringer

8.1 Oppsummering

Arealdisponering gjøres med bakgrunn i prioritering og vektning av ulike samfunnsinteresser, men også i forhold til en kommunes økonomiske rammer og muligheter. En av lbestad kommunes største utfordring er å opprettholde og helst øke befolkningstallet gjennom tilflytning av yngre personer og å skape flere arbeidsplasser i kommunen. Det er også utfordrende å kunne imøtekomme befolkningens ønsker, behov og rettigheter, samt yte offentlige tilbud og tjenester som følger av det å forvalte en kommune med en liten og spredt bosetting.

I lbestad kommune er det spesielt landbruksvernet og risiko ved snø-/steinskredfare som gir størst føringer for prioritering av tiltak, og som må hensynstas i forbindelse med fremtidig arealbruk.

Planforslaget representerer i stor grad en verifisering og bevisstgjøring av arealutnyttelse som skal styrke den utviklingen som har skjedd i kommunen over flere år hvor Hamnviks posisjon som senter i kommunen er økt. Planforslaget søker samtidig å bidra til at øvrige tettbebyggelse, landbruks- og bomiljøer utvikles på en tilfredsstillende og bærekraftig måte.

8.2 Samlede virkninger på miljø og samfunn

For å redusere både kommunens og private tiltakshaveres investeringer ved nybygging og utvikling, har man valgt en strategi hvor fortetting og utnyttelse av eksisterende struktur skal nyttes, før nye arealer tas i bruk. Fortetting kan også hindre interessekonflikter, heri det å kunne skille ulike formål som landbruk, bolig/sentrum og næring, ved at eksisterende områder og utbyggingsmønster i større grad rendyrkes. Men man skal også ved fortetting finne en balanse mellom «tettbebygd» og «landlig». Som et første utkast til arealplan, er det lagt en relativ restriktiv arealbruk til grunn. Dette synes å være gunstig og riktig med bakgrunn i at det per dato foreligger reguleringsplaner for både boliger og fritidsbebyggelse som ikke er iverksatt. Nye utbyggingsområder bør vurderes videre og tas inn i planarbeidet under rullering av planen og når kommuneplanens samfunnsdel foreligger. Det er kun i liten grad regulert inn nye og større områder for utbygging. I utkantstrøk og i områder med spredt og blandet bebyggelse er og skal landbruksformålet gis prioritet foran andre formål.

9. Liste over områder i kommuneplanen

9.1 Boligbebyggelse

B-kode	Navn	Formål	Status
B 1	Sørrollnes Ytre	Boliger	Eksisterende med fortetting
B 2	Sørrollnes Indre	Boliger	Eksisterende med fortetting
B 3	Breivoll	Boliger	Eksisterende med fortetting
B 4	Hamnvik - lbestad	Boliger	Eksisterende med fortetting
B 5	Ånstad	Boliger	Eksisterende med fortetting
B 6	Engenes	Boliger	Eksisterende med fortetting
B 7	Naustberget	Boliger	Eksisterende med fortetting
B 8	Åndervåg	Boliger	Eksisterende med fortetting

9.2 Fritidsbebyggelse

B-kode	Navn	Formål	Status
BFR1	Naustrekke Sørrollnes Historisk verdi jfr. vernesone H570_1	Fritidsbebyggelse, naust	Eksisterende

9.3 Forretninger

B-kode	Navn	Formål	Status
BF1	Ånstad	Forretning, dagligvare	Eksisterende
BF2	Engenes	Forretning, dagligvare	Eksisterende

9.3 Offentlig tjenesteyting

B-kode	Navn	Formål	Status
BR 1	Ibestad Kirke	Kirkested	Eksisterende
BR 2	Engenes Kirke	Kirkested	Eksisterende
BO 1	Ibestad prestegård	Kirkested	Eksisterende
BU 1	Ibestad Barneskole	Undervisning	Eksisterende
BU 2	Ibestad Ungdomsskole	Undervisning	Eksisterende
BU 3	Andørja Montessoriskole	Undervisning	Eksisterende
BFL1	Ibestad Kulturhus	Forsamlingslokale	Eksisterende

9.4 Fritids- og turistformål

B-kode	Navn	Formål	Status
BFT 1	Fabeløya Sørrollnes	Fritids-/turistformål, lekepark	Eksisterende og utvidelse
BFT 2	Hamnvik Handelsted	Fritids-/turistformål, omfattes av hensynssone kulturmiljø H570_2	Eksisterende

9.5 Råstoffutvinning/masseuttak

B-kode	Navn	Formål	Status
H710_1	Breivoll kalkbrudd	Råstoffutvinning, gruvedrift	Fremtidig
H710_2	Engenes	Masseuttak, dagbrudd	Fremtidig
H710_3	Årbostad skifer	Råstoffutvinning, dagbrudd	Fremtidig
H710_4	Kråkrø jern/apatitt	Råstoffutvinning, gruvedrift	Fremtidig

9.6 Næringsbebyggelse

B-kode	Navn	Formål	Status
BN1	Govika Sørrollnes Fisk AS	Næringsbebyggelse	Eksisterende
BN2	Breivoll Næringsområde	Næringsbebyggelse	Fremtidig
BN3	Blåsentopp Næringsområde	Næringsbebyggelse	Fremtidig
BN4	IBOS Hamnvik	Næringsbebyggelse	Eksisterende
BN5	Hålogaland Kraft, Ibestad	Næringsbebyggelse	Eksisterende
BN6	ASVO Ibestad	Næringsbebyggelse	Eksisterende
BN7	Ibestad Næring/kompetansesenter	Næringsbebyggelse	Eksisterende
BN8	Sørvik næringsområde	Næringsbebyggelse	Fremtidig
BN9	Ånstad Næring	Næringsbebyggelse	Eksisterende (tidl. skole)
BN10	Bussevika Næring (land- og sjøside)	Næringsbebyggelse	Eksisterende og utvidelse
BN11	Kleiva Fiskefarm AS	Næringsbebyggelse	Eksisterende
BN12	Ånderkleiva Næringsområde	Næringsbebyggelse	Fremtidig
BN13	Årbostad øst Næringsområde	Næringsbebyggelse	Eksisterende
BN14	Kråkrø og Fornes Grendehus	Næringsbebyggelse	Eksisterende (tidl.skole)
BN15	Kråkrø, Magne Arvesen & Sønner	Næringsbebyggelse	Eksisterende

9.7 Næringsbebyggelse kombinert småbåthavn

B-kode	Navn	Formål	Status
BN/VS1	Sørrollnes	Næring/småbåthavn	Eksisterende og fremtidig
BN/VS2	Laupstad	Næring/småbåthavn	Eksisterende

9.8 Idrettsanlegg

B-kode	Navn	Formål	Status
BIA 1	Ibestad idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Eksisterende
BIA 2	Åndervåg idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Eksisterende
BSK1	Nappen Skytebane, Engenes	Skytebane	Eksisterende

9.9 Grav- og urnelunder

B-kode	Navn	Formål	Status
BGU 1	Ibestad kirkegård_1	Grav/urnelund, kirkegård	Eksisterende
BGU 2	Engenes kirkegård	Grav/urnelund, kirkegård	Eksisterende
BGU 3	Ibestad kirkegård_2	Grav/urnelund, kirkegård	Eksisterende
BGU 4	Ånstad kirkegård	Grav/urnelund, kirkegård	Eksisterende
BGU 5	Ånstad nye kirkegård	Grav/urnelund, kirkegård	Fremtidig

9.10 Energi- og vannforsyningsanlegg

B-kode	Navn	Formål	Status
BVF	Ånstad	Vannforsyningsanlegg	Eksisterende
BE1	Storelva Kraftverk	Energianlegg, småkraftverk	Eksisterende

9.11 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

B-kode	Navn	Formål	Status
SPA 1	Silsand parkeringsplass	Parkering	Fremtidig
SPA 2	Klåpheia parkeringsplass	Parkering	Fremtidig
ST11	Storelva Kraftverk	Trase teknisk infrastruktur	Eksisterende

9.12 Friområder og lekeplasser

B-kode	Navn	Formål	Status
GF1	Laupstad friområde	Friområde	Eksisterende
GF2	Straumen friområde	Friområde	Eksisterende
GF3	Langneset friområde	Friområde	Eksisterende

9.13 Landbruks-, natur- og friluftformål

B-kode	Navn	Formål	Status
LNF		Landbruk- natur og friluftsområde	Eksisterende

9.14 Områder i og langs sjøen

B-kode	Navn	Formål	Status
VS1	Nordrollnes småbåthavn	Småbåthavn	Eksisterende
VS2	Ånstad småbåthavn	Småbåthavn	Eksisterende
VS3	Klåpen småbåthavn	Småbåthavn	Eksisterende

HENSYNSSONER

9.15 Sikringssone for drikkevannskilder

B-kode	Navn	Formål
H110_1	Sørrollnes	Nedslagsfelt drikkevannskilde
H110_2	Ibestadvannet	Nedslagsfelt drikkevannskilde
H110_3	Ånstad	Nedslagsfelt drikkevannskilde
H110_4	Straumen	Nedslagsfelt drikkevannskilde
H110_5	Fornes	Nedslagsfelt drikkevannskilde

9.16 Faresone

B-kode	Navn	Formål
H310	Ibestad kommune, ras- og skredområder	Fare ras og skred

9.17 Sone med særlige hensyn, bevaring kulturmiljø

B-kode	Navn	Formål
H570_1	Sørrollnes naustrekke	Bevaringsverdig kulturmiljø
H570_2	Sørrollnes bebyggelse og landskap	Bevaringsverdig kulturmiljø
H570_3	Hamnvik Handelssted	Bevaringsverdig kulturmiljø
H570_4	Ibestad kirke, prestegård med tilhørende landskap	Bevaringsverdig kulturmiljø

9.18 Båndlegging etter PBL

B-kode	Navn	Formål	Status
H710_1	Breivoll	Råstoffutvinning, kalk, gruvedrift	Fremtidig
H710_2	Engenes	Masseuttak, dagbrudd	Fremtidig
H710_3	Årbostad	Råstoffutvinning, skifer, dagbrudd	Fremtidig
H710_4	Kråkrø	Råstoffutvinning, jern/apatitt, gruvedrift	Fremtidig

9.19 Båndlegging etter lov om Naturvern

B-kode	Navn	Formål
H720_1	Dyngeneset	Naturreservat
H720_2	Store Tømmervika	Naturreservat
H720_3	Lomtjønnyran	Naturreservat

9.20 Båndlegging etter lov om Kulturvern

B-kode	Navn - områder av større omfang nummert (ref. RA-basen)
H730_1	Sørrollnes bosetning id150629
H730_2	Sør-Rollnes bosetning id47190
H730_3	Ibestad bosetning id173213
H730_4	Ibestad kirkested id84709 og id 95028
H730_5	Vardhaugen id47184
H730_6	Å Indre id59979
H730_7	Laupstad id17608
H730_8	Bussevika id47185
H730_9	Heimegården id17609
H730_10	Åndervåg id47186
H730_11	Åndervåg id27195 og 56964
H730_12	Nakkan id27191
H730_13	Bakken/Lykken id27193

10. Virkemidler for gjennomføring

I forbindelse med kommunens årlige rullering av planstrategi og handlingsplan, kan det vurderes om arealdelen, kart og bestemmelser i seg selv er tilstrekkelige virkemiddel for å få til målene i planen. Dersom ikke plandokumentene bidrar til ønsket utvikling og/eller målsatt fortetting, kan prioriteringer eventuelt nedfelles i oppfølgende reguleringsplaner og i kommunens handlings- eller tiltaksplaner.

11. Nærmere om konsekvensutredning

Jfr innledning til pkt 5 om planens samlede konsekvenser. Formålet med konsekvensutredning er å sikre at hensyn til miljø og samfunn blir tatt under forberedelsen av planer eller tiltak, og på hvilke vilkår planer eller tiltak evt. kan gjennomføres. Vurderingene skal gjøres på det nivået som passer planen, vurderinger for en kommuneplan gjøres på er overordnet nivå.

Iht. plan- og bygningslovens §4-2 og forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften) skal alltid kommuneplanens arealdel konsekvensutredes. For kommuneplanens arealdel skal konsekvensutredningen beskrive virkninger for miljø og samfunn av alle nye områder for utbygging og vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder.

KU-forskriften krever en beskrivelse av virkningene både av de enkelte utbyggingsområdene hver for seg, og av de samlede arealbruksendringene i planen. Hvert enkelt utbyggingsområde blir derfor konsekvensvurdert etter en felles mal.

Verdivurdering (1-3)		Konsekvensvurdering (-3 til +3)	
= vurdering av hvor verdifullt et område eller miljø som mulig påvirkes er.		= vurdering av påvirkningen av et definert tiltak på område eller miljø som påvirkes. Tiltakets omfang påvirker konsekvensen av foreslått tiltak på område eller miljø som blir påvirket. Dette er skjønnsmessig vurdert.	
3	Svært stor eller stor verdi	-3	Store/svært store negative konsekvenser
2	Middels verdi	-2	Middels negative konsekvenser
1	Mindre eller liten verdi	-1	Små negative konsekvenser
0	Ingen verdi/ikke relevant	0	Ubetydelig/ingen konsekvenser
		1	Små positive konsekvenser
		2	Middels positive konsekvenser
		3	Store/svært store positive konsekvenser

Skala for verdi- og konsekvensvurdering av områdene:

Med utgangspunkt i dagens situasjon skal eksisterende, ny eller endret arealbruk beskrives og vurderes i forhold til virkningene for miljø og samfunn. Dagens situasjon er definert som arealbruk fastsatt i plan, enten gjeldende kommuneplaner eller reguleringsplaner, men også etablert/kjent bruk for de områder hvor arealbruk ikke måtte være fastsatt i plan (Ibestad har som nevnt ikke gjeldende arealplan pr. dags dato) og status i forhold til natur- og kulturmiljø så langt det er kjent. Hvert utbyggingsområde skal vurderes i forhold til alle relevante utredningstemaer.

Alle vurderinger baseres på tilgjengelig/kjent informasjon. Eksisterende kunnskap er ikke samlet i ett register, men må søkes fra flere ulike kilder. Det finnes databaser som kan gi god kunnskap om et område for noen tema, men som er mindre dekkende for andre tema.

Hva som skal vurderes og hvilke kilder som er/kan bli benyttet;

	Hva er vurdert/informasjonsbaser
Natur-, og miljøforhold	
Naturmangfold/ biologisk mangfold Kilde: Naturbase, Artsdatabanken og Norsk Rødliste for arter.	Er det eksisterende eller planlagt naturvernområde i tilknytning til foreslått tiltak, i eller nært verneområde? Er tiltaket i strid med verneområdets bestemmelser, eller kan det gi konsekvenser for verneområde? Verdi kan også settes i forhold til hvor inngrepsfritt området er. Er tiltaket foreslått i eller i nærhet av område med viktige naturtyper? På hvilken måte vil tiltaket kunne påvirke naturtypen? Er det gjort registreringer av prioriterte (freda) arter i nærheten av området, eller innenfor en avstand som kan bli påvirket av utbyggingsformålet. Er det registreringer av arter som har status som sårbar eller truet i Norsk Rødliste?
Landskapstype Kilde: Naturbase, Kilden, lokal kunnskap	Hvor synlig blir tiltaket i landskapet? I tillegg hvilken arealbruk mht. infrastruktur og jordbrukspreg. I vurdering av tiltak er sett på: Ligger det nært til og synlig for bebyggelse? For hvor mange vil tiltaket være synlig? Blir kulturminner, kulturlandskap eller spesielle geologiske formasjoner/ressurser berørt? Kan tiltaket være positivt for landskap/estetikk?
Forurensning jord, vann, sedimenter og luft Kilde: lokal kunnskap	Hvordan er området i dag? Vil tiltaket påvirkes negativt av forholdene på området? Vil tiltaket kunne ha positiv effekt på forurensningssituasjonen? Hvordan påvirker tiltaket områdets kvalitet? Finnes det forurensningskilder som kan påvirke utbyggings-området? Vil tiltaket bidra til forverring av vannmiljø og jordmiljø og utslipp til luft?
Støy Kilde: lokal kunnskap	Er området påvirket av støy i dag? Vil tiltaket forårsake støyproblemer? Hvor mange mennesker vil evt. bli påvirket?
Jordbruk og skogbruksressurser Kilde: Kilden	Viktighet av området i forhold til landbruk: Kjerneområde for landbruk eller viktig område. Jordvern og skogvern. Berøres dyrka jord, innmarksbeiter, gode utmarksbeiter eller skog? Dyrka jord/verdi. Dyrkbar jord. Skogbonitet/hogstklasse. Konflikt mtp. støy-, støv- og lukt fra landbruk? For fritidsbebyggelse: Hvordan belastes utmark til naboeiendommer?
Reindrift Kilde: reindrift.no	Er det reindriftsinteresser i området? Reindriften bruk av og behov for arealet. Vurdere i forhold til flytt- og trekkveier, områder for kalving, brunst, og anlegg og vinterbeite. Videre ulike andre typer beiter, flytt- og trekklei.
Kulturminner og -miljø Kilde: Naturbase og miljøstatus.no	Er tiltaket i eller like ved og kan komme i konflikt med samiske eller andre kulturminner, kulturlandskap eller friluftslandskap? Kan tiltaket påvirke opplevelsen av disse?

Samfunn (innbyggerinteresser, næringsliv, samferdsel, kommuneplan)	
Nærmiljø, grønnstruktur, friluftsliv og folkehelse	Ligger området i viktig friluftsområde? Ligger det nært til og synlig for bebyggelse? For hvor mange vil tiltaket være synlig og berøre? Hvor synlig blir tiltaket i landskapet? Arealets verdi i forhold til å styrke folkehelse. Bruk i dag og fremtidig potensial.
Strandsone (100 m belte)	Ligger foreslått tiltak i 100 m beltet? Vil tiltaket komme i konflikt med allemannsretten / forbudet mot bygging i 100-m beltet? Hvor attraktivt er strandsonen i aktuelt område for allmennheten/lokalbefolkningen? Ligger strandsonen i viktig friluftsområde?
Sosial infrastruktur og barn og unge	Avstand til og tilgang til kommunale tjenester, evt. påvirkning av. Påvirkes forhold som angår barn og unge direkte, f.eks. lekearealer?
Næringsliv og sysselsetting	Hvilken verdi har arealet for næringsliv og sysselsetting i dag og i framtida? Ved bygging av minst 4 hytter kan tiltaket vurderes å ha en liten positiv effekt på lokale arbeidsplasser (verdi 1). Konkurransen - er det lignende virksomhet i området som kan påvirkes av dette tiltaket, positivt eller negativt? Bidrag til hovedsatsningsområde?
Teknisk infrastruktur og adkomst	Utnyttelse/bruk av eksisterende veier og gater, vannforsyning og avløp (kloakkanlegg), strøm, havner, kraftforsyning, telekommunikasjon, (inkl. bredbånd), bygg, og avfallshåndtering.
Trafikksikkerhet og transportbehov	Transportbehov, energiforbruk og -løsninger. Infrastruktur/veiforhold. Påvirkning av trafikksikkerhet. Behov for kollektive transportløsninger.
Bosettingsmønster/ folketallsutvikling	Kan tiltaket bidra til å øke folketallet?

Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)

Formålet med en ROS-analyse er å synliggjøre alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om et gitt areal er egnet til utbyggingsformål, og evt. endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Herunder skal også hensyn til Naturmangfoldloven ivaretas.

Etter plan- og bygningslovens (PBL) § 4-3 er det krav om at det for alle planer for utbygging skal gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser. For en kommuneplan, som behandles etter KU-forskrift, inngår ROS-analysen i konsekvensutredningen og er en del av denne. Områder med fare, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, jfr. § 11-8 og §12-6 i PBL. Planmyndigheten skal i arealplaner vedta bestemmelser om utbygging i sonen, herunder forbud, som er nødvendig for å avverge skade eller tap.

En forenklet risiko- og sårbarhetsanalyse utføres i samsvar med «Samfunnssikkerhet i arealplanlegging, Kartlegging av risiko og sårbarhet», utgitt av Direktoratet for sivil beredskap. Analysen skal omfatte vurderinger både av risiko for hendelser som utbyggingsområdene kan bli påvirket av, og risiko for hendelser som utbyggingen kan føre til. For planlegging på land er det relevant å vurdere ny arealbruk opp mot en rekke aktuelle farer og risiko som f. eks. byggegrunn, snø- og steinskred og jord- og flomskred. Økt havnivå, kraftlinjer og brann er andre temaer som ofte må vurderes.

Aktuelle farer vurdert i ROS-analyser og oversikt over noen kilder som kan benyttes;

Hendelse	Kilde
Snøskred. Steinskred/steinsprang. Sørpeskred. Jord- og flomskred	NVEAtlas
Oversvømmelse/isgang	
Tidevann/stormflo/havstigning. Overvannsflom	
Erosjon	
Kvikkleire. Dårlig/usikker byggegrunn	NVEAtlas, Naturbase
Radon	NGU - radonkart
Elektromagnetisk stråling	
Sprengingsskader. Værforhold (lokale fenomener)	
Kraftlinjer og transformatorer	
Industri og næringsliv	
Smitte	
Eksplisjon. Brann.	
Støy og forurensning	
Bilulykker. Trafikk, farlig transport	
Forurensing	

ROS-matrise: risiko/sårbarhet ved de enkelte hendelser;

Røde felt		Medfører uakseptabel risiko. Her skal det ikke tillates utbygging/etablering av tiltak og anlegg. Alternativ skal det utføres mer detaljert ROS-analyser for å <u>avkrefte</u> risikonivået.
Oransje og gule felt		Risikoreduserende tiltak skal vurderes. Det vil være naturlig å legge en kost- nytteanalyse til grunn for vurdering av risikoreduserende tiltak.
Grønne felt		I utgangspunktet akseptabel risiko, men ytterligere risikoreduserende tiltak kan vurderes/gjennomføres ut i fra økonomiske og praktiske vurderinger.

Sannsynlighet	Konsekvens				
	Ufarlig	Mindre farlig	Kritisk	Farlig	Katastrofalt
Lite sannsynlig	2	3	4	5	6
Mindre sannsynlig	3	4	5	6	7
Sannsynlig	4	5	6	7	8
Meget sannsynlig	5	6	7	8	9

Risiko/sårbarhet er et produkt av sannsynligheten for at hendelsen kan inntreffe, samt hvilke konsekvenser hendelsen medfører.

Risikomatriksen vil på oversiktsnivå være heftet med betydelig usikkerhet. Det faktiske sikkerhetsnivået kan være både større og mindre. Det vil derfor være fornuftig å legge en konservativ «føre var holdning» til grunn når hendelser i gule ruter vurderes. Det legges derfor til grunn at risiko må utredes og/eller årsaksreduserende og konsekvensreduserende tiltak må iverksettes før tiltak kan settes i verk. Det skal utarbeides forslag til risikoreduserende tiltak og oppfølging som tas inn i bestemmelser eller i kartet.

Sannsynlighet – klassifisering av kriterier;

Begrep	Frekvens
Svært sannsynlig	Mer enn en gang i året
Meget sannsynlig	Mellom en gang i året og en gang hvert 10 år
Sannsynlig	Mellom en gang hver 10 år og en gang hvert 100 år
Mindre sannsynlig	Mellom en gang hver 100 år og en gang hvert 1000 år
Lite sannsynlig	Mindre enn en hendelse hvert 1000 år

Konsekvenser – klassifisering av kriterier;

	Mennesker	Ytre miljø	Samfunnsviktige funksjoner	Økonomiske verdier/produksjons-tap
Katastrofalt	Mer enn 2 døde, eller 15 alvorlig skadde.	Svært alvorlig og langvarige skader, uopprettelig miljøskade.	System settes permanent ut av drift.	Skader for mer enn 50 000 000.
Farlig	Inntil 2 døde. Eller skade for 15 alvorlig skadde personer.	Alvorlige skader av mindre omfang på miljøet.	Systemet settes ut av drift for lengre tid.	Skader mellom 5 000 000 og 50 000 000.
Kritisk	Inntil 5 alvorlige personskader.	Store skader på ytre miljø som vil utbedres på sikt.	Driftsstans i flere døgn.	Skader mellom 500 000 og 5 000 000.
Mindre farlig	Mindre skader som trenger medisinsk behandling.	Mindre skader på ytre miljø som vil utbedres på sikt.	Systemet settes ut av funksjon over 2 døgn.	Skader mellom 50 000 og 500 000.
Ufarlig	Ingen eller små personskader.	Ingen eller ubetydelig skade på ytre miljø.	Systemet settes midlertidig ut av drift.	Skader for inntil 50 000

12. Plandokumenter og vedlegg

- 1) Plankart Rolla og Andørja (A1-format)
- 2) Planbestemmelser
- 3) Kartutsnitt av delområder plankart (A2- og A3-format)
- 4) Kartutsnitt av delområder ortofoto (A2- og A3-format)
- 5) ROS/KU-ark for regulerte formål (A3-format)

